

Upravništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Insertni oddelki: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5 — Telefon št. 31-23, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Izključno zastopstvo za oglašje iz Italije in
inozemstva: UPI S. A., MILANO

Računi: za Ljubljansko pokrajino pri poštno-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije: Servizio Conti, Corr. Post. No 11-3118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Mesečna naročnina 25 lir.

Uredništvo:

Ljubljana — Pucničjeva ulica št. 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Rokopis se ne vračaja.

Im Raum Arnheim Fortsetzung der Angriffe zur Vernichtung der Reste der 1. englischen Luftlandedivision

Bei Pont-a-Mousson und im Raum Nancy—Luneville Feindangriff unter hohen Verlusten des Gegners abgewiesen — Weiter schwere Kämpfe um Remiremont — Das Ringen um Boulogne dauert an — Nördlich Florenz zahlreiche feindliche Angriffe in erbitterten Kämpfen gescheitert — Fortdauer der Abwehrschlacht im Raum von Sanok und Krosno — In Lettland und Estland Durchbruchversuche der Sowjets wieder zerschlagen — Terrorangriffe nordamerikanischer Bomber auf Mannheim, Ludwigshafen, Koblenz und Mainz

Aus dem Führerhauptquartier, 22. Sept. DNE. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Im Raum Arnheim wurden die eigenen Angriffe zur Vernichtung der dort eingeschlossenen Reste der 1. englischen Luftlandedivision fortgesetzt.

Über Nimwegen nach Norden angreifen der Feind wurde nördlich der Stadt aufgefangen. Südlich Nimwegen gewinnen eigene Gegenangriffe langsam Boden.

Jagd- und Schlachtflieger unterstützten die Abwehrkämpfe des Heeres im holländischen Raum und vernichteten 38 feindliche Flugzeuge, darunter 20 schwere zur Versorgung der feindlichen Luftlandetruppen eingesetzte Transportflugzeuge und 12 viermotorige Bomber. 10 anglo-amerikanische Bomber wurden ausserdem durch Verbände des Heeres abgeschossen.

Im Raum Aachen wurden mehrere mit Panzern geführte Angriffe des Feindes unter Abschuss von 9 Panzern abgewiesen. Südlich der Stadt verstärkt sich der feindliche Druck.

Bei Pont-a-Mousson und im Raum Nancy—Luneville wurden mehrere Angriffe des Gegners teilweise im erfolgreichen Gegenstoss unter hohen Verlusten für den Feind abgewiesen, örtliche Einbrüche beseitigt.

Im Raum Remiremont trat der Feind mit stärkeren Kräften zum Angriff an. Die schweren Kämpfe um die Stadt halten an.

Die Verteidiger der Festung Boulogne stehen seit Tagen in schwersten Abwehrkämpfen gegen weit überlegenen Feind.

Gegen Calais führte der Gegner gestern starke Luftangriffe.

Die Besatzung von St. Nazaire wies mehrere feindliche Angriffe ab.

Im Raum nördlich Florenz scheiterten zahlreiche mit zusammengefassten Kräften geführte feindliche Angriffe in erbitterten Kämpfen. Ein örtlicher Einbruch wurde abgeleitet.

Višji zakon

Članek dr. Göbbelsa v listu „Das Reich“

Berlin, 21. sept. Državni minister dr. Goebbels pričenja svoj članek »Višji zakon«, ki ga je objavil v najnovejši številki tednika »Das Reich« z ugotovitvijo, da so Anglija in Zedinjene države botrovala pri najhujših dogodkih nekaterih obrobah evropskih držav.

Anglija in Zedinjene države, izvaja med ostalim, sta izrabili vojno za to, da bi dali potuho Kremlju. Posledice tega zločinškega ravnanja se kažejo sedaj. Sejali so veter in žanjejo vihar. Vse okrog Evrope se pojavlja rdeča anarhija. Da je danes Nemčija edini branik proti boljševizmu, dokazuje že bežen pogled na zemljevid. Angliji in Američani imajo na zapadu le zaradi tega vojaške uspehe, ker so na vzhodu vezani veliki deli naših sil in imajo sovjetske čete le zaradi tega možnost rušiti južnovzhodni bok, ker se moramo s pomembnimi silami braniti proti zapadnim silam. Nič ne more prezreti, da izrablja Kremlj ta položaj, čim bolj more. V deželah, ki so postale njegova žrtev, uporablja stare boljševiške metode, da namreč odstrani narodne vlade, ki so po značaju preslabe, da bi mu nudile odpor, razoroži narodne sile, izsilj rdeči vojski pravico prehoda, zasede odločilne strateške točke, nakar se pojavi v vseh velikih mestih anarhija. Vedno se najde v odločilni uri kakšen Kerenski, ki stori najhujše, kar se da sploh storiti, da bi preprečil kaj hujšega. V nadaljnjem obdobju razpiše tako zvanje ljudske volje, ki se vršijo v senci bajonetov rdeče vojske in vodijo vedno k skoraj stoočstnemu uspehu boljševizma, kakor ga žele v Kremlju. Nadaljnji potek se izvrši nato skoro primorano. Nič ne bo drznil več trdit, da govorimo v tej zadevi samo o svoji lastni stvari. Svarili smo narode Evrope, kjerkoli je bila priloženost, vendar po večini zaman. Rdeča vojska ne stopi v nobeno deželo, ne da bi prinesla s seboj jasen cilj in nespremenljiv program. Vprašujemo samo, ali je svetovna javnost res tako neumna, kakor se kaže, ali pa se samo tako neumno dela, toda to je za končni učinek skoro nevažno. Merodajno je in ostane, da vodijo različne metode boljševizma, kakor pač zahteva trenutni položaj, vedno do istega cilja in da se zdi, kakor da je cilj sam dokončan, če je enkrat dosežen.

Težki boji na italijanskem bojišču

Berlin, 22. sept. V sredo popoldne je nadaljeval sovražnik po najtežji topniški pravi napade v srednji Italiji s težiščem ob obeh straneh prelazov Futa-Giorgio. Posamezni globoki vdori so se mu ponesečili, ker so jih Nemci zajezili. Posebnost silovit sunek je bil napreren proti Monte Gazzarru, vendar je ostala višina trdno v nemški oblasti. Po ogorčenem boju so nemški grenadieri južno od Firenzuole ustavili močne sovražnikove sile, ki so prodirale proti mestu ter s protinapadom očistili začen vtor južnovzhodno od Firenzuole. Nadaljnji sunek proti Poggiju de Frasca v sosednem odstku je običal pred nemškimi postojankami.

Dočim se je sovražnik v zapadnem odseku britanske 8. armade omejil v glavnem na posamezne izvidniške akcije, je ob jadranski obali z veliko uporabo materialja nadaljeval ofenzivo. S podporo več sto oklopnikov, številnih bojnih letal in strnjene topniških sil so napadli močni, deloma

Palestina je popolnoma arabska dežela

Berlin, 20. sept. Jeruzalemski veliki muft je govoril po nemškem radiju arabskemu svetu. V svojem govoru je opozoril, da so spoznali Arabci in mohamedanci v tem odločilnem zgodovinskem času jasno in točno, kakšni so njihovi interesi, kdo je njihov prijatelj in kdo sovražnik. Agitacija sovražnikov, ki je oživila prav sedaj ob koncu postnega meseca, ko se pripravljajo v Aleksandriji vsarabska konferenca, ne sme nikogar zavesti.

Glavni arabski nasprotnik Anglija tudi sedaj nima napram Arabcom nikakih drugih imenov, kakor jih je imela s svojimi zlaganimi obljubami v pretekli vojni. Takrat so ti nasilni imperijalisti delili svoje osvojitve s pomočniki ter so izročili židom arabsko Palestino. Sedanja agitacija za arabsko zvezo ni nič drugega kakor prevara in lov na limanice. Angliji ne nameravajo zadovoljiti Arabcev, temveč skušajo izzvati med arabskimi delegati spore, da bi zbudili dvom v možnost dokončne združitve vseh Arabcev. Od posameznih arabskih voditeljev hočejo dobiti razna priznanja za svoje židovske načrte v arabski Palestini, da bi nato te pristanke uporabili za ustanovitve židovske države. Palestina je arabska dežela, ki bi kot vrata na arabski polotok in kot zvezni člen med posameznimi arabskimi državami predstavljala, ako bi bila v židovski oblasti, veliko nevarnost za islamske svetinje v Hedžazu.

Zato se morajo arabske dežele v tem času velikih političnih odločitev še tesneje strniti ter se ob strani svojih velikih prijateljev Velike Nemčije in Japonske boriti za svobodo, neodvisnost in lasten red.

Unsere gepanzerten Angriffgruppen gewannen südwestlich Mitau gegen zähen feindlichen Widerstand weiteres Gelände. In Lettland und Estland haben unsere heldenhaft kämpfenden Truppen erneute Durchbruchversuche starker sowjetischer Kräfte auch am achten Tage der Schlacht zerschlagen. In Abwehr und Gegenangriff wurden gestern 103 feindliche Panzer vernichtet oder erbeutet. Im Nordteil Estlands sind die befohlenen Absetzbewegungen aus dem Narwa-Abschnitt planmässig verlaufen.

Nordamerikanische Bomber griffen am gestrigen Tage mehrere Orte im ungarischen Raum an. Bei Terrorangriffen auf westdeutsches Gebiet entstanden Schäden besonders in Mannheim, Ludwigshafen, Koblenz und Mainz.

Unsere gepanzerten Angriffgruppen gewannen südwestlich Mitau gegen zähen feindlichen Widerstand weiteres Gelände.

In Lettland und Estland haben unsere heldenhaft kämpfenden Truppen erneute Durchbruchversuche starker sowjetischer Kräfte auch am achten Tage der Schlacht zerschlagen. In Abwehr und Gegenangriff wurden gestern 103 feindliche Panzer vernichtet oder erbeutet. Im Nordteil Estlands sind die befohlenen Absetzbewegungen aus dem Narwa-Abschnitt planmässig verlaufen.

Nordamerikanische Bomber griffen am gestrigen Tage mehrere Orte im ungarischen Raum an. Bei Terrorangriffen auf westdeutsches Gebiet entstanden Schäden besonders in Mannheim, Ludwigshafen, Koblenz und Mainz.

Ameriški militarizem

Amsterdam, 22. sept. Ameriški mornariški minister James V. S. Forrestal je izjavil v Cikagu, kakor javlja agencija Reuter, da bodo Zedinjene države po tej vojni obdržale svoje pomorske in letalske sile. Te sile je označil Forrestal za »orodje za vzdrževanje svetovnega miru«.

Madrid, 22. sept. Agencija EFE javlja iz Washingtona, da je odredil Roosevelt zaplenbo nadaljnjih 9 rudnikov premoga v državi Virginiji, s čimer je naraslo število zaplenjenih rudnikov na 73.

Sekvestri rudnikov v Ameriki

Amsterdam, 22. sept. Ameriški mornariški minister James V. S. Forrestal je izjavil v Cikagu, kakor javlja agencija Reuter, da bodo Zedinjene države po tej vojni obdržale svoje pomorske in letalske sile. Te sile je označil Forrestal za »orodje za vzdrževanje svetovnega miru«.

Ameriški militarizem

Amsterdam, 22. sept. Ameriški mornariški minister James V. S. Forrestal je izjavil v Cikagu, kakor javlja agencija Reuter, da bodo Zedinjene države po tej vojni obdržale svoje pomorske in letalske sile. Te sile je označil Forrestal za »orodje za vzdrževanje svetovnega miru«.

Sekvestri rudnikov v Ameriki

Stockholm, 22. sept. V krogih londonske City obravnava sedaj neko poročilo londonske in južnoameriške banke, ki se bavi z britansko trgovino v iberio-ameriških državah. »Financial News« izjavlja s tem v zvezi, da je nujno potrebno, da objasni britanska vlada svoje končno stališče glede povojne trgovine. V glavnem je treba razčistiti, ali se bodo tudi v bodoče nadaljevale omejitve britanskega izvoza v južno Ameriko, ki so jih izsilile Zedinjene države v okviru zakona o zakupu in posojilu. Sedaj Anglija nima skoraj nobenih trgovinskih zvez z južno Ameriko. Medtem pa so izrabili Američani prilžnost ter zasedli važne postojanke v južnoameriških deželah, ki so jih imeli doslej Angliji. Angleška zunanja trgovina je onemogočena.

Spori med makijci

Bern, 22. sept. »Courrier de Geneve« poroča, da je prišlo pri poizkusih degalutistične vlade, da bi uvrstila notranje francoske sile tako zване makijce v redno francosko vojsko, v krajih blizu švicarske meje do sporov. Ti makijci so zelo samosvoji elementi in se ne podvržejo radi disciplini. Iz sporov, ki so se razvili na francoskem obmejnem ozemlju v tem pogledu, je jasno razvidno, da se de Gaullova vlada dobro zaveda težav, ki jih mora premostiti, če hoče uvrstiti makijce v redno vojsko. Končno ugotavlja isti list, da po izjaveh prebivalcev ob Burgundskih vratih nemške čete lepo postopajo s tamkajšnjim prebivalstvom.

Konferenca arabskih šejkov

Lizbona, 17. sept. Vrhovni šejki arabskih narodov v Egiptu, Iraku, Siriji, Saudovi Arabiji, Palestini in Transjordaniji se bodo zbrali na konferenci, na kateri se bodo posvetovali o ukrepih za obrambo arabske stvari v Palestini in za čim večjo moralno in stvarno pomoč palestinskim Arabcom. Šejki se bodo posvetovali tudi o podeljani panarabski konferenci v Aleksandriji.

Izmišljene govorice o miru

Tokio, 21. sept. V zadnjih dneh se je v bernskem in stockholmskem tisku pojavila iz Newyorka razširjena vest — je dejal zastopnik japonske vlade v sredo na konferenci zastopnikov tiska — da sta se na nedavnem sestanku razgovorjavalja Führer in japonski poslanik general Ošima o japonskih posredovalnih poizkusih med Nemčijo in Rusijo. Istočasno so se v nasprotnem taboru bavili z govoricami, da je zaprosila Japonska v Moskvi, naj ji omogočijo pogajanja z Anglijo in Ameriko. Zastopnik je dejal, da so te govorice preveč absurde, da bi jih bilo treba demantirati. Zanimivo pa je, da se sovražnik tako obsežno bavi s takimi potikanji.

To znova dokazuje, kako zelo si želi hitrega konca vojne, ker točno ve, da bi bilo njeno zavlačevanje lahko zanj neugodno. Nadalje je dejal zastopnik vlade, da se sovražnik poslužuje takih vesti le zato, da bi porušil enotnost med Nemčijo in Japonsko.

Možno je, da se bodo ti poizkusi ponavljali še v bodoče. Zato bi bilo primerno ponoviti izjavo nemškega in japonskega vodstva, da ome sile ne bodo prej odložile orožja, dokler ne bodo na bojišču porazile nasprotnika.

.....

Poravnajte naročnino!

Na področju Arnheima se nadaljujejo napadi za uničenje ostankov 1. divizije angleške letalske pehote

Pri Pont-a-Moussonu in na področju Nancy—Luneville sovražnikov napad odbit — Težki boji za Remiremont — Nadaljujejo se boji za Boulogne — Severno od Florence so se izjalovili številni sovražnikovi napadi — Obrambna bitka na področju Sanoka in Krosna — V Latviji in Estoniji zopet razbiti sovjetski protibojni poizkusi — Teroristični napadi ameriških bombnikov na Mannheim, Ludwigshafen, Koblenz in Mainz

Führerjev glavni stan, 22. sept. DNE. Vrhovno poveljništvo oboježenih sil objavljaja:

Na področju Arnheima se nadaljujejo naši napadi za uničenje tamkaj obkoljenih ostankov 1. divizije angleške letalske pehote.

Sovražnika, ki je preko Nimvegna napadal proti severu, smo prestregli severno od mesta. Južno od Nimvegna polagoma napredujejo lastni protinapadi.

Lovski in bojni letalci so podpirali obrambne boje vojske na nizozemskem področju in so uničili 38 sovražnikovih letal, med njimi 20 težkih prevoznih letal, ki so oskrbovala sovražnikove izkrcane čete in 12 štirimotornih bombnikov. Vrh tega so oddelki vojske sestrelili 10 angloameriških bombnikov.

Na področju Achna smo zavrnili več sovražnikovih napadov z oklopniki in uničili 9 oklopnikov. Južnovzhodno od mesta se ojačuje sovražnikov pritisk.

Pri Pont-a-Moussonu in na področju Nancy—Luneville smo deloma z uspešnim protisunkom ob velikih izgubah sovražnika zavrnili več nasprotnikovih napadov, krajevne vdore pa očistili.

Na področju Remiremonta je pričel napadati sovražnik z močnejšimi silami. Nadaljujejo se težki boji za mesto.

Branilci trdnjave Boulogne so že več dni v najtežjih obrambnih bojih proti mnogo nadmočnemu sovražniku.

Na Calais je izvedel nasprotnik večeraj močne letalske napade.

Posadka St. Nazaira je odbila več sovražnikovih napadov.

Na področju severno od Florence so se v ogorčenih bojih izjalovili številni sovražnikovi napadi z osredotočenimi silami. Nekd krajevni vtor smo zajezili.

Hudi boji na Nizozemskem

Berlin, 22. sept. O položaju na bojiščih javlja nemški poročevalski urad:

Ze od nedelje popoldne, torej 4 dni, se bijejo v srednji Nizozemski ogorčeni boji. V zaščiti gozdov se skušajo držati ostanki prve divizije britanske letalske pehote. Število ujetnikov je naraslo že na 3000 in pripadajo 1. britanski ter 83. ter 101. diviziji severnoameriške letalske pehote. Pri poskusu, da bi iz zraka oskrboval svoje pri Arnheimu, Nijmegenu in Eindhovenu pristale sile, je doživel nasprotnik nove občutne izgube. Lovci in motorizirano protiletalsko topništvo so sestrelili samo v obeh zadnjih dneh preko 300 tovornih jadrlnih letal, katerih tovor je bil uničen ali zaplenjen. Nadalje so zaplenili Nemci kakih 50 malih motornih vozil, tako zvanih »Jeepsov«, ki služijo v razne namene. Kljub dosedanjim nemškim obrambnim uspehom se je boj na Nizozemskem še nadalje ojačil, ker je uspelo britanskim oklopnikom, da so prodrlj iz Eindhovena proti severovzhodu vse do bližine Nijmegena.

Bojna črta odgovarja trenutno obrisom drevesa, čigar korenine leže ob prelivu Maas-Scheldt, deblo predstavlja nekaj kilometrov široko vdorno področje med Neerpeltom in Nijmegenom, krono pa tvorijo od vseh strani obkoljena pristajališča v delti Maase, Waala in Leka. Spričo take slike na bojišču se mora nasprotnik pač na vsak način truditi, da bi razširil svoj ozki zvezni most. Zato je dejstvo, da britanskim oklopnim oddelkom znova ni uspelo razširiti ozkega prehoda in svojega vdora ob prelivu Maas-Scheldt, še važnejše kakor zajetje pristajališč. Nadaljnji sovražnikovi poizkusi, da bi napravil v severni Belgiji nova predmostja in pomagal na južnem Nizozemskem pristalim padalskim oddelkom, prav tako niso uspeli.

Poleg nizozemskega področja je bilo dru-

Z vzhodnega bojišča

Berlin, 22. sept. 85 oklopnikov na dan, v sedmih dneh skupno obožitev štirih oklopnih zborov, so morali plačati boljševiki za bitko v Kurlandiji. K tej izgubi 600 oklopnikov moramo prišteti še številne ostale, predvsem velike krvne izgube, ki silijo sovražnika, da dovaža za vzdrževanje svojih težkih napadov vedno nove rezerve, ki jih mora jemati deloma iz drugih odsekov. Na področju severno od Bauska so hoteli boljševiki poglobiti svoj vdor. Nemci so jih odbili. Severnozpadno od Valka in severno od jezera Virs se nadaljujejo siloviti boji. Zapadno od Modohna so se po hudih bojih izjalovili številni sovražnikovi napadi. Tik zapadno odtod so na področju Dobeln-Sagaren napredovali nemški oklopniki.

Po dokončani izjalovitvi sovražnikovega poizkusa, da bi vdrl iz Prage preko Visle v Varšavo, je sedaj že možna ocena njegovih tozačevnih skupnih izgub. Našteli so več sto mrtvih, ne glede na utopljenice v Visli, 300 sovjetskih vojakov je bilo ujetih, 69 napadalnih in izkrcavalnih čolnov pa uničenih ali zaplenjenih. Tu boreči se polk 3. poljsko-sovjetske divizije je praktično uničen. Tudi severovzhodno od Varšave novi sovražnikov napad ni imel uspeha in se je izjalovilo silčno kakor močnejši boljševiški napadi ob Bobru.

V severnem delu Gozdnatih Karpatov južno od črte Krosno—Sanok—Kirov so se z nezmanjšano silovitostjo nadaljevali obrambni boji. Protinapadi nemških čet so preprečili vse proboje, zajezili vdore in ustavili napadalce.

V vzhodnih Karpatih nadaljujejo boljševiki z napadom ob cesti Zabje-Vorogda. Madžarske čete poizkušajo izravnati majhen vtor južno od ceste. Tudi v severnem

Ob Jadranu sovražnik zaradi velikih izgub, ki jih je utrpel v težkih bojih poslednjih dni, ni nadaljeval svoje probojne napade. Na vsem bojišču smo odbili močne krajevne napade. Dne 20. septembra smo uničili skupno 106 nasprotnikovih oklopnikov.

V južnozpadni Sedmograški se borijo madžarske čete s sovražnikovimi napadalnimi ostmi. Naši oddelki so razbili v Szeklerjevem roglju vse boljševiške napade. V zapadni Rumuniji so onesposobili lastni bojni letalci 23 oklopnikov in uničili številna vozila.

V obrambni bitki na področju Sanoka in Krosna se nadaljujejo težki boji z novimi boljševiškimi silami. S protinapadi smo odstranili krajevne vdore in uničili številne sovjetske oklopnike.

Pri Varšavi se je izjalovil nov nasprotnikov poizkus prekoračenja že na rečnih otokih. Zajeli smo nad 200 ujetnikov.

Naše oklopniske napadalne skupine so pridobile južnozpadno od Jelgave kljub žilavemu sovražnikovemu odporu nadaljnje ozemlje.

V Latviji in Estoniji so naše junaško se boreče čete tudi osmi dan bitke razbile ponovne poizkuse proboja močnih sovjetskih sil. V obrambi in protinapadu smo uničili ali zaplenili večeraj 103 sovražnikove oklopnike. V severnem delu Estonije so po načrtu potekali ukazani odmakalni premiki iz odseka pri Narvi.

Severnoameriški bombniki so napadli večeraj več krajev na madžarskem področju. Med terorističnimi napadi na zapadno nemško ozemlje je nastala škoda posebnno v Mannheimu, Ludwigshafenu, Koblenzu in Mainzu.

go težišče se nadalje na področju Maas-tricht—Aachen. Pri Maas-trichtu so Američani ojačili svoj pritisk, ki pa se je izjalovilo ob bojni črti, katero so nemške čete s protisunkom zadržale med Maaso in srednjim Würthom. Okrog Aachena je postal nemški protipritisk močnejši. Nemške čete so prestregle nasprotnika in ga vrgle nazaj ter znova osvojile več bojnih postojank. V vjemom poročilu omenjeni boji severovzhodno od Echterachta, v katerih so Nemci razbili sovražnikove predmostje ob Sauerju, imajo očitno večji pomen, kakor je kazalo v prvem trenutku. Krajevni boji zadnjih dni so pokazali sovražnikovo stremeljenje, da bi z istočasnimi napadi v Eiflu napravil iz predmostja ob Sauerju vdor v nemške utrjene postojanke zapadno od Prümata ter jih izločil. Uspešni nemški protinapadi ob Sauerju so vrgli skoraj vse sovražnikovo južno napadalno krilo nazaj na zapadni breg reke, Protikrepi proti severni napadalni skupini so v teku.

Na južnem delu zapadnega bojišča so se osredotočili boji predvsem na področje vzhodno in južnovzhodno od Nancyja. Tu so vrgli Američani proti nemškim četam, ki so v zadnjih dneh napredovale na široki črti, močne sile, da bi preprečili nadaljnje zmanjšanje svojega vdornega področja pri Nancyju. Nepregledna slika bojišča se je v zadnjih dneh v toliko zjasnila, da poteka sedaj bojna črta med Metzom in Chateauf Salinsom po rečici Seille, ki se pri Metz uizliva v Moselo. Med Chateauf Salinsom in Lunevillom ter dalje proti jugu med Meurtho in Moselo so Američani najbolj pritiskali. Nemške čete so prestregle sovražnikove napade, v bojih iz bližine ponekod celo napredovale in uničile nekaj oklopnih osti, ki so jih bile odrezale od zvez z naslednjem. Zajele so ujetnike in plen. Severno in južno odtod so nasprotniki z izvidniškimi sunki zamažali udarjali proti predmostju pri Metz in proti Burgundskim vratom.

delu szeklerskega ozemlja so boljševiki in boljševiški Rumunji še naprej napadali v smeri Reghinul Sasasca. Prav tako kakor tu niso imeli nikakih uspehov v južni Sedmograški, Madžarski protinapadi v severnozpadni Rumuniji so naleteli na naraščajoč sovražnikov odpor.

Vsak dan novi tisoči žrtev

Bern, 21. sept. Klje na pomoč, ki so ga nedavno poslali iz Varšave vladam v Londonu, Washingtonu in Moskvi, je bil poudarjen s poročilom o trpljenju varšavskega prebivalstva, ki ga je dal general Bor zastopniku agencije UP. V tem poročilu pravi, da terja vsak dan tisoče novih žrtev. Kleti porušenih hiš so postale pokopališča tisočih živo zakopanih ljudi. Cinično zvezi v zvezi s tem ugotovitev, da so dobili sedaj prvo pomoč od sovjetske strani, »ko je sovjetsko topništvo obstreljevalo nemške bombnike«.

Berlin, 21. sept. Ob peti obletnici brez-pogojne kapitulacije Varšave med poljsko vojno je podvel velik oddelek angloameriških bojnih letal demonstracijski polet na Varšavo, da bi obrabril ostanke uporniškega gibanja v njihovem obupnem boju. S padali so odvrgli večje število vodij napadalnih čet, ki pa so jih Nemci sestrelili vse v zraku. Poljski padalci so odskočili ob belem dnevu.

Nadaljnje obstreljevanje južne Anglije z „V 1“

Stockholm, 21. sept. Agencija Reuter je javila večeraj zjutraj: »Kmalu po polnoči so priletele nemške letalske bombe v južno-angleške grofije in na londonsko področje. Ugotovljene so bile izgube in škoda.

Socialna pomoč zbira obleko

Zbiranje podarjenih oblačilnih predmetov hitro napreduje in bo v soboto zaključeno

Ljubljana, 21. septembra. Pred pičlimi tremi tedni so pričeli nabirati Socialne pomoči popisovalci po Ljubljani od vrat do vrat, od družne do družne po vsem mestu one oblačilne predmete, katere so jih bili socialno čuteči prebivalci pripravljeni darovati za one, ki so v najhujši stiski in pomanjkanju. V štirinajstih dneh je bilo to delo, ki ga je opravljalo 42 nabiralcev in nabiralic po 21 približno enako razsežnih nabirnih okrajih, uspešno končano. Vse popisovane pole so nato uredili in pretpikali, tako da so preteklo sredo že lahko pričeli z nabiranjem in odvozom vseh popisanih predmetov.

Pisarna oblačilne gabrike se je sedaj že lahko preselila z Gosposvetske ceste v primernejše prostore nasproti Daj-Dama, kjer ima Socialna pomoč svoje blagovno skladišče. Od tu se je od srede dalje vsak dan jutraj razšlo 13 skupin nabiralcev na vse strani Ljubljane. Saj ste jih gotovo že videli na poslu! Pred hišo je stal ob trčku ali vozičku fantič in oči vidno nekoga pričakoval. Tedaj sta prišli skozi široka vrata dve deklici z zavoji v rokah. Položili sta jih na voziček in vsi trije so se pomaknili pred naslednja vrata, nato pred prihodnja in tako naprej ves dan od hiše do hiše. Vsaka skupina je morala obiti vsaj 50 strank na dan, ena jih je obšla celo 96. Da so nabralo laže odpeljali, je Socialna pomoč izposlovala nekaj trčikov, deloma od javnih ustanov, deloma od zasebnikov.

V skladišču se je že sedaj nabral kar lep kup podarjenih predmetov. Gospodične — nameščence Socialne pomoči — vse sortirajo, da pride moška obleka skupaj, poleg nje je zložena ženska obleka, nato perilo, nogavice, čevlji in tako dalje. Kakšna pisana roba se je tu že nabrala! Precej je polneta, nekaj je tudi žimzkega, večji del je za odrasle, pa tudi taki čisto mlajšni konjaki so vmes, da jim mora biti gotovo prav nerodno poleg starih gorških čevljev, okovanih z velikimi žebli. Prav posebno varno je shranjena izredno lepa prešivana odejica za dojenčka, ki je verjetno popolnoma nova. Sploh je treba ugotoviti, da

so nekateri, a žal res samo nekateri predmeti prav lepi, drugo pa je seveda bolj ali manj obrabljeno. Temu se nikakor ne moremo čuditi, kajti Ljubljanci so v veliki večini pač pokazali svoj socialni čut in tradicionalno dobrotinstvo, tako zavedati se moramo, da prestajamo že četrto leto vojne in da bi mnogi prav radi več darovali, za socialne namene, a tega tudi pri najboljši volji ne zmorejo. Sicer se je po drugi strani, denimo, čevljev nabrala kar lepa vrsta. Nekaj je seveda tudi takih, da ne bodo za drugim kakor za v peč, — vendar jih bo kakih 150 parov iz do sedaj nabranega takoj uporabnih. Nekaj jih bo še prišlo, a vse to bo še mnogo premalo.

Če bi hoteli res zadovoljiti vsem prošnjam, o katerih nikakor ne bi mogli trditi, da so neosnovane, bi bilo potrebnih kakih 5000 oblek in ne mnogo manj čevljev. Poleg tega se zlasti pri ženski obleki opaža, da je bila oddana predvsem poletna, ki za zimske dni pač ne bo zadostovala. Kar je obrabljene, a vendar še uporabne, bo pred oddajo še popravišeno ali predano. Opaža se tudi, da mnogi ne oddajajo samo tega, kar so se pred tedni namenili, marveč so med tem postali še to in ono, kar kljub vsemu je lahko utrpelo. Nekateri derovalci nabirali niso dobili doma. Oglasili se bodo morda še danes ali prihodnje dni, sicer pa vodstvo prosi, da bi ti sami oddali predmete v pisarni Socialne pomoči nasproti Daj-Dama, ali pa bodo prišli na telefonski ali usnen poziv nabiralci ponovno na dom. Isto nam torej oni, pri katerih bi se nabralci pomotoma ne oglasili in tudi oni, ki so naknadno pripravili kaj darovati. Potrebe so velike in nujne. Tudi v Ljubljani: nas je vojna prizadela bolj, kakor si morda mislimo. Vseh težav in vseh gorja res ne bomo mogli odpraviti, poskušajmo pa vsaj storiti vse, kar je v naših močeh, da to gorje olajšamo. Veliki časi zahtevajo velikih ljudi in velikih žrtev — kdor je manj prizadet naj pomaga onemu, ki ga je bič vojne hujše opazil.

V soboto se bo oblačilna akcija bržkone v glavnem zaključila — pomagajmo ji k čim večjemu uspehu!

Finci prodani v sovjetsko suženjstvo

Berlin, 21. sept. Zastopnik finskega ministra, predstojnik Borna je poskušal v nekem žalostnem govoru po radiu prikazati finskiemu narodu moskovski diktat in lepši luči. Z jadrkajočim glasom je govoril o 19. septembru kot dnevu težke preizkušnje in ni mogel prikriti sebi in svetu, da je prizadel finski narod v svoji najhujšiji notranjosti zaradi nečastnih predlogov Kremļa.

Born si je na jasnem, da sta on in njegova ekipa prodala finski narod v sovjetsko hlapčevstvo. Sam je našel tri najhujše teritorialne določbe tega diktata, po katerih bo zmanjšana Finska, kakor ugotavlja švedski list »Morgen Tidningen«, na polovico svojega ozemlja, na katerem bo moralo bivati razen dosežanih prebivalcev še stoštevico ubogih in obupanih brezdomcev. Finska bo manjša in ubožnejša, je spoznal švedskega lista. Da je do tega prišlo, je kriva neodgovorna politika političnih jadikovalcev slabih živcev, ki so odložili orožje in se brezčastno izročili sovražniku brez obrambe. Kapitularili in uklonili so se diktatu brutalnega brezobzirnega nasprotnika, čigar politični cilj — uničenje in izbris naroda — so natančno poznali. S tem so poslali svoj narod pod boljševiški nož.

Clovek pa, ki so ga Finci spoštovali in cenili, maršal Mannerheim, je mirnega srca izrazil zaupanje in prodal svoj narod boljševizmu. Čeprav so mu bila znana določila diktata, je povedel svoj narod na morišče.

Ko je bil še Ryti ministrijski predsednik v Helsinkih, je že poskušal Mannerheim, stari mož brez razgledanosti in razuma, izvesti finsko kapitularijo pred Moskvijo, toda takrat so se mu uprli odločni možje in prepričali brezčastno dejanje. S pomočjo političnih temnih pojav je Mannerheim odstranil te državne voditelje, ki so se zavdali odgovornosti, da bi uresničili predajo Finske Sovjetski zvezi. Eden izmed onih, ki so izdali finski narod, je namestnik min. predsednika Borna, ki se je skušal sedaj v svojem radijskem govoru opravičiti krivde, ki je izjavil: »Mi nismo krivi, da zaključek ni takšen, kakor je upal finski narod.« Born pa tudi s takim hlapčevskim izmikanjem ne bo mogel odvrniti od sebe odgovornosti, ki jo je prevzel. To, da je postal finski narod suženj Kremļa, je njegova in njegovih sodelavcev krivda in posledica zločinskih izdaj. Če bo Finska ubožnejša in njena dežela manjša, so to obresti, ki jih mora plačati ves finski narod za pasjo podvrženosti lastnih mož. In če skuša opravičiti Born svoje ravnanje s fatalizmom in prestrašeno izjavljati: »To je naša usoda, da živimo in se učimo kot so sedaj mogoče Sovjetske zveze«, potem dokazuje, da ne razume položaja. To sosedstvo obvezuje finski narod do gesla »Zmagaj ali smrt«, toda Finska je postala nezvesta svojemu volinemu geslu iz l. 1940. S tem, da se je sama predala, je zaigrala svojo svobodo in svojo čast. Finci niso imeli nobenega razloga kapitulariti pred Moskvijo. Potem ko so ob strani nemških čet spomladaj uspešno odbili boljševiški množični napad, njihov položaj nikakor ni bil »brezupen in neresljiv«. Finski narod bi še danes živel v popolnem miru in varnosti, če ne bi zaupal svoje usode žalostnim kreatoram, marveč bi v zaupanju v nemško varstvo in po nemškem primeru za prizgizeno odločnost zaupal nadalje svojevo orožju in svoji bojni moči.

»Bog samo preizkuša, on ne zavre.« je končal Born svoj govor ob grobu finske svobode. Božja beseda v ustih izdajalca je bogokletje. Bog ni preizkušil Fincev, oni so sami odrekli, izgubili so zaupanje v same sebe in zavrgli svojo čast. V uri preizkušnje niso vzdržali in to svojo slabost so plačali sedaj z svojo svobodo in s svojim življenjem.

Preosnova finske vlade

Stockholm, 22. sept. Iz Helsinkov javljajo, da so dali člani vlade svojo mesta na razpolago, ker min. predsednik Hackzell zaradi boleznih ne more več izvrševati svojih poslov. Državni predsednik maršal Mannerheim je imenoval naslednjo vlado: Min. predsednik je postal predsednik vrhovnega finskega upravnega sodišča Urho

Jonas Castrén, zunanji minister Karl Enckell, namestnik zunanje ministra generalni major Ilmari Armas-Eino Martola, pravosodni minister vitez Born, notranji minister Hillilä, namestnik notranje ministra Emil Viktor Luuka, vojni minister general Walden, finančni minister Onni Alfred Hiltonen, prosvetni minister professor Kalle Kauppi, kmetijski minister Kallio, prometni minister Salovaara, namestnik prometnega ministra Vuori, trgovski in industrijski minister Christian Takki, minister za socialno skrbstvo Fagerholm, minister za oskrbo Ellilä, njegov namestnik Jalo Aura.

Stockholm, 22. sept. Iz Moskve javljajo, da ni izprememba finske vlade naletela na prav nič prijazen sprejem. Zlasti kritizirajo »reakcionarnega« min. predsednika Castréna in ponovno udeležbo pravosodnega ministra vitez Borna, čigar radijski govor ni dovolj podčrtal duha sodelovanja s Sovjetsko zvezo.

Omejitev diplomatskih stikov Finske

Stockholm, 22. sept. Neutrlna poslaništva v Helsinkih, med njimi švicarsko in švedsko, so prejela v četrtek obvestilo, da od 18. zvečer istega dne ne smejo več pošiljati v svojo domovino nikakih šifriranih ali kodnih brzojav ter se posluževati telefonskih razgovorov.

Stockholm, 22. sept. Člani madžarskega poslaništva v Helsinkih, skupno 11 oseb, so prispeli po poročilu »Dagens Nyheterja« s posebnim letalom v Stockholm.

Bratislava, 22. sept. Finski odpravnik poslov Silverbjerger je obiskal včeraj slovaškega min. predsednika in zunanje ministra Tiso ter mu sporočil, da je finska vlada »v smislu mirovnih pogojev« s Sovjetsko zvezo prekinila diplomatske odnose s Slovaško.

Zavezniška nadzorna komisija na Finskem

Stockholm, 21. sept. Zavezniška nadzorna komisija, ki je po neki vesti lista »Afton Tidningen« že včeraj prispela v Helsinkih, je prišla po nekem stockholmskem poročilu agencije UP tjakaj v pretekli noči. Po poročilu agencije UP obstoja delegacija iz velikega števila ruskih članov ter per Angležev. Američani niso zastopani v tej delegaciji. Delegacija ima svoj sedež v Helsinkih. Člani nadzorne komisije bodo takoj ošli v različne kraje Finske.

Stockholm, 22. sept. Po vesti UP je prispela zavezniška nadzorna komisija v Helsinkih že v noči na četrtek. Sestavljajo jo v glavnem številni sovjetski člani. M-d delegati je le nekaj Angležev. Američanov na sploh ni. Delegacija ima svoj sedež v Helsinkih. Člani nadzorne komisije bodo takoj ošli v različne kraje.

Lizbona, 21. sept. Finska poročevalska agencija je objavila izjavo, v kateri po pravljaja izraz »premirje med Finsko in Rusijo«. Poročevalska agencija izrecno poudarja, da je bilo sklenjeno premirje med Finsko na eni in Sovjetsko zvezo in Veliko Britanijo na drugi strani.

Boji zaščitne na finski vzhodni meji

Berlin, 22. sept. Vzhodno od Suomussalmija je prišlo na finski vzhodni meji v tokrek znovala bojov zadnjih straž z boljševiki. Sovjetske čete so večkrat poizkušale da bi udarile iz Uthue proti Jurtstranti in obšle nemške zaščitnice. Z uspešno podrobo gorskega topništva so jih Nemci kravavo odbili, nakar so zopet v redu in po načrtu izvedli svoje odmakalne pokrete.

Potrlost na Finskem

Stockholm, 22. sept. Finska dopisnika »Aftonbladeta« in »Nya Dagligt Allehande« poročata soglasno, da so sprejeli v finski prestolnici popolno besedilo 23 členov premirja z velikim nemirno, po »Aftonbladetu« naravnost z zaprepačenjem. Šele sedaj so mogli Finci doumeti vso vsebino moskovske pogodbe, ki daje nadzorni komisiji izredna pooblastila. »Uusi Suomi« izraža splošni vtis pogojev z besedami, da je

pogodba še hujša, kakor se je zdelo na podlagi prvih informacij. Pogoji so pogoj zmagovalca, ki jih je diktiral premaganec.

Begunci se množijo

Stockholm, 22. sept. TT javlja, da je prispelo v zadnjem tednu na Švedsko skupno 12.000 finskih beguncev. To je približno polovica števila, s katerim so računali na področju mesta in okolice Rovaniemi. Doselej so prišli po večini mladoletniki in žene.

Sovjetski teror nad severnimi norveškimi mesti

Oslo, 22. sept. »Aftenposten« objavlja poročila beguncev iz severne Norveške, ki izražajo svoje zgražanje in ogorčenje zaradi boljševiških terorističnih napadov na severno norveško civilno prebivalstvo v pokrajini Finnmark. List podrobno dokazuje, da predstavljajo boljševiški napadi popolnoma teroristična dejanja, ki hočejo prizadejati zgolj civilno prebivalstvo. Tudi manjše kraje bombardirajo neprestano, čeprav ni tamkaj nobenih vojaških ciljev.

Sovjetski očitki Fincem

Stockholm, 22. sept. Kakor je bilo pričakovati, se je že pričela, še preden se je posušilo črnilo na tako zvani mirnovni pogodbi, sovjetska izsiljevalna politika napram Finski. Kaže se, da se dokaj hitro izpolnjuje domneva, da bodo na sovjetski strani naglo našli pretvezo, da bi si pridobili na Finskem še večje pravice, oziroma, da bi zasedli večja ozemlja, kakor je bilo določeno v pogodbi. S sumljivo soglasnostjo očitka »Pravda« in »Izvestija« finski vladi, da ni izpolnila enega izmed najvažnejših sovjetskih pogojev, ker zavlačuje razorožitev in zajetje nemških vojakov. Skoraj soglasni obtožbi obeh listov pričata, da pričena dobro pripravljeno gonjo proti Finski. »Pravda« pravi, da je pretekel skoraj teden, ko bi bila morala pričeti Finska razorožitev nemških čet, do sedaj pa ni razorožila nobenega nemškega vojaka. Skoraj enako piše »Izvestija«, ki pravi, da je minil že teden po 15. septembru, pa ni bil še noben nemški vojak razorožen in predan sovjetskemu poveljstvu.

Aretacije v Franciji

Bern, 22. sept. »Tribune de Lausanne« javlja, da je francoska policija aretirala švicarskega industrijskega Gurtnerja, ki ima v Pontalieru (južna Francija) tovarno za kovine. Prav tako je bil aretirani prokurist te tvrdke. Že pred nekaj tedni so prisilile notranje-francoske sile Gurtnerja, da je plačal globo 4 milijonov francoskih frankov.

Stimson svari pred pretiranim optimizmom

Zeneva, 18. sept. V angloameriškem taboru se dobro zavedajo, da potek bojev na zapadu ne nudi nikakega povoda za utvare. V odločilnih vojaških krogih računajo sprčo vedno bolj ojačenega nemškega odpora s hudimi boji, ki bodo zvezani z velikimi izgubami.

Ameriški vojni minister Stimson je smatral za primerno, da posvari v neki izjavi izrecno pred pretiranim optimizmom. Izrazil je, da sedanje hitre tempa napredovanja ne bo mogoče vzdržati še naprej. Poleg tega se ne sme pozabiti, da prihajajo sedaj ameriške čete na ozemlje s sovražnim civilnim prebivalstvom. Stimson je opozoril na ledeno obnašanje evropskega prebivalstva, ki je znak, da bo treba v bodoče računati z drugačnimi prilikami kot v Franciji.

Tudi vrhovni poveljnik angleškega letalstva na Sredozemlju in na Bliznjem vzhodu letalski maršal sir John Lessor je govoril o težkih in hudih bojih, ki bodo prišli.

Politična kriza v Braziliji

Madrid, 17. sept. »Informaciones« javlja iz Buenos Airesa, da govore poročila z brazilsko-urugvajske meje o resnih dogodkih v Braziliji. Čeprav ne dopuščajo stroga brazilsko tiskovna cenzura nikakih poročil, je znano, da so že 48 ur prekinele vse telefonske in brzojavne zveze. Govore o vojaškem pokretu in o aretacijah več generalov ter vplivnih brazilskih osebnosti. Čete se nahajajo v svojih garnizijah, za brazilski narodni praznik napovedane vojaške parade pa ne bo.

Bolgarija mora oprati svojo čast

Poziv narodne bolgarske vlade bolgarskemu narodu

Beograd, 22. sept. V imenu narodne bolgarske vlade je objavil prosvetni in propagandni minister Stavov poziv bolgarskemu narodu, ki pravi:

Bolgarski narod mora s svojo aktivno udeležbo pri skupnem boju proti sovražnikom Bolgarije in Evrope znova vstati ter si oprati svojo čast. Propad Bolgarije je posledica bojazljive politike, razkrojevanja in lahkomišelnosti, ki ga je več let uganjala konspirativna dvorna kamarija, toda zadnja ura se bliža. V Evropi divja krvavi boj, ki se naglo razvija k zadnji odločitvi za njen pravični politični, mednarodni in socialni red. V tem boju so sovražniki Bolgarije in človeštva boljševizem in njegovi zavezniki, židovstvo in izžemajoča plutokracija. Njihove težnje po nadvladi so stalni vir nemirov, razrušenj in uporov ter prelivanja krvi v Evropi. Noben častnik, noben uradnik in sploh noben Bolgar ni dolžan poslušati vlade, ki se je sestavila brez upoštevanja potrebnih državno-pravnih določb in ki je s kršitvijo svečanih mednarodnih pogodb umazala doslej svetli štiti bolgarske časti.

Bolgar! Delo za bolgarsko osvoboditev je prišlo z našo narodno vlado v trdne roke. V našem svetu boju ne stojimo sami. Z nami je kot naš prijatelj in zaščitnik naš zaveznik veliki, plemeniti in močni nemški narod s svojo žurno in nenemagljivo vojsko ter s svojim daljnovidnim in pogumnim vodstvom.

Posebna sodišča v Bolgariji

Stockholm, 21. sept. Kakor javlja agencija »United Press« iz Sofije, je izjavil bolgarski propagandni minister zastopnikom tiska, da bodo ustanovili posebna sodišča, ki bodo sodila člane vlad in parlamenta, osumljene, da so na podlagi svojega uradnega delovanja od l. 1941 odgovorni za bolgarsko politiko.

„Čiščenje“ v bolgarski vojski

Amsterdam, 21. sept. Kakor javlja radion London iz Sofije, je odredil bolgarski voj-

Obvestila »Preveda«

Delitev jaja

Od 25. do 30. septembra dobijo delavci pri najtežjih delih na odrezek NTD 14 svoje dodatne živilske nakaznice, izdane od MPU v Ljubljani in pretiskane z rumeno črto, po 2 jajci, delavci pri težkih delih na odrezek TD 9 na svoje dodatne živilske nakaznice, pretiskane z rjavo črto, pa po 1 jajce v sledečih mekarnah:

Korelec Marija, Kongresni trg 15; Gruđen Jakob, Celovška 1; Vidic Stana, Stančičeva 2; Špan Neža, Predjamska 8; Sterle Franja, Stari trg 17, in Vidmar Ljudmila, Ciglarjeva 12.

Vse te mekarnice pozivamo, da pridejo v ponedeljek 25. septembra od 8 do 10 v Maltstrovo 10 po jajca za razdelitev.

Nakazila za mleko

Otroci do 10. leta in osebe nad 75 let naj dvignejo nova nakazila za mleko v svojih mekarnah. Delile jih bodo vsak dan od 9 do 14 po sledečem redu:

25. septembra mekarnice: Babič, Doberlet, Drolic, Furlan, Guzelj; 26. septembra mekarnice: Kolar, Kopljenik, Korosec, Kovacic A., Kovacic Lucija; 27. septembra mekarnice: Leskovic, Lupinc, Pečar, Bonča, Plahuta; 28. septembra mekarnice: Rančigaj, Samed, Slamič, Sinkovec, Turk, in; 29. septembra mekarnice: Valjavec, Vrh, Zorž.

Predložiti je treba glavo osnovne živilske nakaznice za mesec september.

Anmeldung der Kraftfahrzeuge Kraftfahrzeuganhänger, Kraftfahrzeugersatzteile und Kraftfahrzeugreifen

Auf Grund der Verordnung des Obersten Kommissars Nr. 44 vom 24. VI. 1944 (Amts- und Verordnungsblatt Nr. 53 ex 1944) und der Verfügung des Deutschen Beraters beim Chef der Provinzialverwaltung vom 24. VIII. 1944, VII — 1617/44, haben die Anmeldungen der Kraftfahrzeuge, Kraftfahrzeuganhänger, Kraftfahrzeugersatzteile und der Kraftfahrzeugreifen in der Provinz Laibach bis 1. Oktober 1944 zu erfolgen.

Die ausgefüllten Anmeldeformulare sind innerhalb der festgesetzten Frist dem Amt für zivile Motorisierung, Laibach, Wolfsova 12/I, vorzulegen. Die hiezu benötigten Drucksachen können ebendasselbst bezogen werden.

Prijava motornih vozil, priklopnikov, nadomestnih delov in pnevmatik za motorna vozila

Na osnovi navedbe vrhovnega komisarja št. 44 z dne 24. junija l. 1944 (Sl. l. št. 53 ex 1944) in razpisa nemškega svetovalca pri šefu pokrajinske uprave z dne 24. avgusta l. 1944 VII 1617/44 se morajo v času od 1. oktobra l. 1944 prijaviti vsa motorna vozila, priklopniki, nadomestni deli in pnevmatike tudi v Ljubljanski pokrajini.

Izpolnjene prijave naj se oddajo v navedenem roku uradu za civilno motorizacijo, Ljubljana, Wolfsova 12/I. Tiskovine se dobi pri istem uradu.

Uračunaj se se

Stockholm, 22. sept. Znani vojaški komentator lista »Daily Mail« Liddel Hart ugotavlja v nekem razmotiravanju o bojih na zapadu, da se je angloameriško prodiranje zelo zakasnilo in da so bila angleška pričakovanja prevelika. Liddel Hart mora priznati, da se je posrečilo nemškemu vojnemu vodstvu potegniti iz Francije mnogo lažje, kot pa so to v Londonu predvidevali. V listu »Manchester Guardian« ugotavlja angleški vojni dopisnik, da je boj težak, ker se borijo nemške čete z žilavo zagrenostjo. Vojni dopisnik omenja, da je izgubil neki angleški pehotni bataljon samo v enem dnevu pri Metz 200 mož, in meni, da je bilo povsod tako. Neki ameriški vojni dopisnik je začuden nad mirnim in hrabrim zadržanjem nemških čet, ki so nadalje prepričane, da bo Nemčija zmagovalno končala to vojno. »Sunday Times« prihaja do zaključka, da je čas zopet enkrat delati proti Angliji in Ameriki.

Sovjetsko prodiranje na Bliznji vzhod

Bern, 21. sept. »Basler Nachrichten« piše o položaju na Balkanu in na Bliznjem vzhodu, da se skladajo napredovanje rdeče vojske proti turški meji in istosčasne sovjetske zahteve v Ankari glede Dardanel z nočnim sovjetskim interesom na prednjeazijskem področju. V preteklem tednu je Moskva prvič navezala diplomatske stike z vlado Sirije, Libanona in Iraka.

Stockholm, 21. sept. Kakor javlja radion Moskva, je prispel včeraj v Teheran namestnik zunanje komisarja Kavtaradžo.

Izmenjava madžarskih in rumunskih diplomatov

Budimpešta, 22. sept. Člani rumunskega poslaništva v rumunjskega generalnega konzulata v Budimpešti, ki so jih bil pred nekaj dnevi zaradi izmenjave prepeljali s posebnim vlakom na madžarsko-rumunjsko obmejno postajo Lökösheca, so se vrnili v Budimpešto, ker rumunska vlada ni upoštevala tozadevnega radijskega poziva madžarske vlade, naj prav tako zamenja v Bukarešti nahajajoče se madžarske diplomate in konzularne uradnike. Rumunski diplomati so sedaj v Budimpešti pod nadzorstvom in diplomatsko zaščito švicarskega poslaništva. Madžarska vlada je po budimpeštanskem radiu v več presledkih tudi včeraj ponavljala poziv rumunski vladi, naj tudi ona stori svojo dolžnost glede izmenjave diplomatov.

Gospodarstvo

Nemške dobave kmetijskih strojev Slovaški in Hrvaški. Kakor poroča »N. S. Landpost«, oskrbuje Nemčija Slovaško redno s kmetijskimi stroji. Slovaška potreba bo znašala v letošnjem letu 1800 plugov, 2600 bran, 1500 sejalnih strojev, 500 kosilnih strojev, 800 mlinov za zдроб in 100 mlatilnic. Tudi Hrvaški je Nemčija dobavila znatno število železnih plugov in v teku je dobava velike količine 10.000 plugov, ki so posebej zgrajeni za potrebe hrvaškega kmeta.

Nemčiji pospešujejo rejo mesnih svinj namesto pitanih svinj. Kakor poročajo nemški listi, zahteva razvoj dogodkov korekturo dosežanega načrta za oskrbo prebivalstva z živili. Nemški državni minister za oskrbo Backe je zadnja leta ponovno povdarjal, da je treba ob prizadevanju, da se zasužura prehrana, staviti v ospredje predvsem proizvodnjo rastlinskih osnovnih živil, ker se da na enoto obdelane površine s pridelovanjem rastlinskih živil doseči največja količina. To velja zlasti za masłobe. Tako se s pridelovanjem oljnih semen na hektar pridobi nemerno več masłob, kakor s proizvodnjo krme za pridobivanje masła odnosno masłi preko želodca krav odnosno svinj. Okopavne in žitna krmla bodo za živinorejo na razpolago le v onem obsegu, kolikor ti pridelki niso potrebni za človeško prehrano. Zato je treba preiti k reji mesnih namesto pitanih svinj. Informacijska služba nemškega prehranbenega stanu poroča v tej zvezi, da bodo rejo svinj pospeševali tudi pri dočistvi odkupnih cen. Zato bo odkupna cena za težke svinje nekoliko nižnja, zvišana pa bo odkupna cena za mesne svinje. Nove cene bodo stopile v veljavo 15. oktobra t. l., da bodo imele kmetje, ki imajo pitane svinje, še priložnost dati te svinje po dosežanih višjih cenah.

Tri milijone delovnih ur za obračunavanje odrezkov živilskih nakaznic. V kakšni meri omejujejo obračunavanje odrezkov živilskih nakaznic nemško trgovino v vojnem gospodarstvu, priča poročilo neke nemške veletrgovke, ki ima 175 podružnic. Ta tvrdka prodaja predvsem blago, ki je podvrženo racioniranju. V petih letih vojne je omenjena tvrdka obračunala nič manj kakor 316 milijonov odrezkov, na teden torej preko 1.200 milijonov odrezkov. K temu je priležilo še 107 milijonov odrezkov za potnike in 600.000 nakupnih izkaznic. Pri tem niso vračunani odrezki za posebne obroke. Da se obračunajo vsi ti odrezki, je bilo v petih letih potrebno 3 milijone delovnih ur. V vsaki podružnici je vsak teden potrebnih 20 dodatnih delovnih ur samo za obračunavanje odrezkov.

Španija odpravlja racioniranje. Oskrba Španije z živili se je sprito naraščajoče kmetijske proizvodnje v zadnjih letih bistveno zboljšala, kar omogoča postopno odpravo racioniranja. Tako so že pred meseci ukiniti racioniranje mesa. S 1. oktobrom bo prenehalo racioniranje prodaja sladkorja in bo zopet uvedena svobodna prodaja. Racioniranje sladkorja je bilo uvedeno še v dobi španske državljanske vojne. Oskrba z moko se je zboljšala in je bil zaradi tege zvišan obrok kruha. Sprito dobre letine oliv je tudi oskrba s olivnim oljem zajamčena. Oskrba s komprimiranim fižolom pa bo kmalu docela normalna.

Amerika odpravlja Anglijo iz švedske trgovine. V zadnjih letih se vedno bolj opaža, da skušajo Zedinjene države »zloristiti« sedanje razmere, ko Anglija ni v stanju v večjem obsegu izvažati industrijske izdelke, da izpodrivajo Anglijo »zlasti v južnoameriških državah. Sedaj pa se kažejo podobne namere tudi glede nekaterih evropskih držav. Tako so prejeli v Göteborgu informacije, po katerih nameravajo ustanoviti Američani posebno paroplovno družbo, ki bo vzdrževala s specialnimi 3000-tonskimi ladjami promet med švedskimi lukami in lukami ob Michiganskem jezeru. Ladje bodo plovile od Quebeca po širokem toku reke Lawrence preko velikih jezer med Kanado in Zedinjenimi državami do Detroita in Chicaga. Američani pričakujejo, da bo ta neposredna zveza (brez prekadanja blaga z rečnih na pomorske ladje) znatno olajšala izvoz ameriškega blaga v Švedsko, kar bo šlo seveda na škodo Anglije.

Navedena konjunktura v Ameriki. Zastopnik švedskih delavcev, ki se je udeležil zasedanja Mednarodnega urada za delo v Philadelphiji, je po svojem povratku v Stockholm poročal o svojih vtisih. Ameriško blagostanje je še vedno znatno. Navzlic ogromni vojni proizvodnji se izdeluje še marsikatero blago. Proizvodnja aluminija je osemkrat večja, proizvodnja magnezija pa stokrat večja kakor pred vojno. L. 1940. je bilo zaposlenih v Zedinjenih državah 46 milijonov delavcev, brezposelnih pa je bilo 8 milijonov. Danes je zaposlenih 55 milijonov delavcev in je brez posla le še pol milijona delavcev. Državne investicije od leta 1940. so po svoji vrednosti nadkrižile vse zasebne investicije v 11 letih od 1929 do 1940. Država je danes lastnica ene četrtine ameriške produkcijske sposobnosti. Privraket v zgodovini Zedinjenih držav bi omogočala konjunktura vsem ameriškim rodbinam življenjski standard srednjega stanu. Vendar je dvomljivo, če bo ta cilj dosežen, zlasti ker se v vsej Ameriki kažejo znaki izredno težke gospodarske krize, ki bo sledila sedanji vojni. Po optimističnih cenitvah bo po končani vojni v Zedinjenih državah 11 do 19 milijonov brezposelnih delavcev.

Ob prvi obletnici slovenske oblasti v naši pokrajini

V proslavo obletnice vzpostavitve slovenske uprave v Ljubljanski pokrajini bo v nedeljo, 24. septembra 1944, ob 8. zjutraj v veliki unionski dvorani

veliko manifestacijsko zborovanje

Slovenski narod, ki praznuje to obletnico v znamenju pobožnega spomina na težke žrtve v preteklosti in srečnega upa v boljšo bodočnost, bo ta dan svojega vstajenja dostojno proslavil.

Kronika

* **Branitelj Brestja** odlikovan z briljanti. Iz vrhovnega stana nemške vojske poročajo, da je Führer odlikoval junaka branitelja pomorske trdnjave Brest generala padalske pohote Bernharda Ramckeja z briljanti k hrastovemu listu in meči na viteškem križu. Odlikovane je služil najprej 13 let pri vojni mornarici, 12 let pri kopenski vojski, potem pa pri letalstvu. Že pri zasledbi Krete si je pridobil odlikovanje z viteškim križcem. Pozneje se je boril pri El Alameinu, napravil je ves umik skozi puščavo in je s pomočjo vplivnih angleških tankov ušel zalezovalcem.

* V švicarskem kantonu Wallis so odkrili v bližini naselja Vaas podzemsko jamo, ki je izredno lepa. Posebnost jame so jeze, ki so med seboj ločena po kamenitih lojih. Največje jezero meri v dolžino 222 m, voda pada v jezero v slapu iz višine 117 m.

* **Srečen padee iz vlaka.** Na železniški progi Hamm-Münster je padel iz vlaka 3-letni otrok, pred katerim so se zaradi sunka odprla vrata. Prestrašeni sopotniki so bili prepričani, da se je otrok ubil. Po čudežnem naključju pa je otroček ostal živ, ter se je le malenkostno opraskal po živcu.

Der Deutsche Berater — Amt Soziales Hilfswerk.

Verlautbarung

Die Lebensmittelgutscheine und Gelduntersützungen für den Monat Oktober 1944 werden an unten angeführten Tagen von 7—12 und 15—17 Uhr in nachstehender Reihenfolge in den Diensträumen, Bleiweisstrasse 13, ausgeben:

Montag, 25. 9. Nr. 1—300,
Dienstag, 26. 9., Nr. 300—600,
Mittwoch, 27. 9., Nr. 601—900,
Donnerstag, 28. 9., Nr. 901—1200,
Freitag, 29. 9., Nr. über 1200.

Es wird darauf aufmerksam gemacht, dass die Reihenfolge unbedingt eingehalten werden muss, da sonst bei nichtbedingten Verspätungen der Verlust der Unterstützungen eintreten kann.

Razglas

Zivilski boni in denarne podpore za mesec oktober 1944 se bodo delili v uradnih prostorih na Bleiweisovi cesti 13 od 7. do 12. in 15. do 17. ure po naslednjem vrstnem redu:

ponedeljek, dne 25. 9., št. 1—300,
torek, dne 26. 9., št. 300—600,
sreda, dne 27. 9., št. 601—900,
četrtek, dne 28. 9., št. 901—1200,
petek, dne 29. 9., št. nad 1200.

Polpiranci se opozarjajo, da se točno drže vrstnega reda, ker jim sicer lahko podpore zapadejo.

Opozorilo

Ponovno je bilo ugotovljeno, da se delavstvo in uradništvo v obratih o priliki letalskega alarma ne ravna po navodilih za protiletalsko obrambo. Opozarja se, da zavarovalni organi za delo odklanjajo vsako odgovornost in tozadevne odškodninske prispevke v slučaju kakršne koli poškodbe med napadi bombnikov, ki jih utrpeli delavstvo po lastni krivdi.

Zato torej ni le v interesu življenja in zdravja delavca ali uradnika, temveč tudi, da si isti zagotovijo vsi pomoči socialnega zavarovanja, ako se zahteva, da se vsak pokori navodilom za protiletalsko obrambo in po njih tudi obnaša.

Obvestila

Slovenskega Rdečega križa

Poziv: V poljedelvalnem oddelku, Marijin trg 5, naj se glase pri referentu III. sledeče osebe ali njih svojci: Pečenik Marija, Mohorko, šutej Marija, Rozman Marija, Berden Milan, Zan Ivanka, ing. Zupanič.

Kultura

Poezija Franceta Balantiča

Nesporno je eden najpomembnejših slovenskih dogodkov letošnjega leta odkritje pesnika Franceta Balantiča. Sele z njegovim zbranim delom »V ognju groze plapolame« (uredil in uvod napisal dr. Tine Debeljak, izdala Ljudska knjigarna, Ljubljana 1944) je stopila pred nas, dobrega pol leta po pesnikovi tragični smrti. Balantičeva presenetljivo izrazita pesniška osebnost. Sele ob tej knjižnici smo mogli malone osupli občutiti, kakšen lirski talent se je nagloma razvil in nato siloma ugasnil v tem mladem človeku. Začel je pesnikovati kot sedmošolec, dosegel je v osmi šoli že tako višino, kakor jo razodeva njegov Sonetni venec, nato pa je — po nekaterih novih, pesniško še zrelejših izrazih svoje nadarjenosti — izginil v ognju in grozi naše krvave jeseni 1943.

Balantičeva smrt bo ostala le ena izmed premočnega pošastnega žalostnega usoda v teh letih zmede in iskanja. Njegovo delo pa bo ostalo v slovenskem slovstvu značilno pričevanje o mladem, sele dozorevajočem pesniku, ki se je v letih 1940—1943 oblikoval v dramatičnih notranjih sporih in spoprijemih med duhom in krivjo, Bogom in grehom, odgovorjo in tragično, zajet v večni dualizem luči in teme, dobrega in zlega. S stilskega stališča bo Balantičeva poezija označena za dokaj individualiziran izraz romantičnega navdihnjenega, v simboličnih podobah se izražajočega pesniškega ekspresionizma pozne generacije, tiste, ki bo nemara bližja poeziji in umetnosti preteklosti, kakor pa se neznani umetniški literaturi prihodnosti.

Po skromnem zvezku Balantičevega celotnega dela »V ognju groze plapolame« je izšel sedaj njegov »Venec« v razkošni bibliofilski izdaji Zinske pomoči. Koliko vab-

Iz Ljubljane

u— Na simfonionem koncertu radija Ljubljane 25. t. m. bomo slišali poleg že omenjenih dveh del: Beethovne uverture »Coriolan« in Borod nove II. simfonije, v prvem delu se bakanal iz »Tannhäuserja« Richarda Wagnerja. Ta takozvan »Pariski bakanal« je Wagner ustvaril l. 1860 v Parizu in tako prvotno dosti skromnejši prizor »Na Venerni gori« dopolnil in prvič v francoski metropoli zaradi pomanjkanja tamkaj tako zaželenega baleta neuspeli operi znova pomagali do uspeha. S tem ta pesnitev stilstno sicer izpade iz okvira originalnega »Tannhäuserja«, spada k Wagnerjevimi najslavnejšim stvaritvam, prepornim fantazij. S hladnim realizmom rše skladatelj erotično omamo in demonski čutižar. Za razumevanje tega bakanala in dogajanja, ki jih glasba spremlja, navajamo v izveščku Wagnerjeva odrska navodila: »Tannhäuser, od ljubezni začarani vitez, kleči na gori pred Vencro, boginjo ljubezni. Na jezerskem bregu so sirene, zapeljuje vodne sile, v jezeru se konjopje najde. Prebivalci bognje obdajajo »dražestnem objemu« tri graje, nedač od njih pa so števili speč amoret.« Koncert bo v ponedeljek 25. t. m. v veliki unionski dvorani točno ob 19.

u— Vse, ki ne bodo imeli prilike prisotnosti manifestacijskemu zborovanju v nedeljo ob 8. v Unioni, opozarjamo, da bo zborovanje v celoti prenašala Ljubljanska radijska postaja vključno z zvoci.

u— Maščobe, sladkor in kruh za bolnike. Bolniški odtok mestnega preskrbovalnega urada mora po nalogu nadzorne oblasti vsem upravitelcem, bolnim na jetrih ali žolču (diagnoza na bolniškem nakazilu označena s št. 8 ali 9), odvzeti odrezke za 100 gr trdih maščob osnovne živilske nakaznice. Pri upravitelcih, bolnih za sladkorno boleznijo (diagnoza na bolniškem nakazilu označena s št. 13) pa mora odvzeti odrezke za 500 gr sladkorja in odrezke za 1000 do 3000 gr kruha osnovne živilske nakaznice. Vse prizadete upravitelce opozarjamo, naj v mesecu oktobru prinese s seboj v urad osnovno živilsko nakaznico za mesec oktober z neodreženimi odrezki maščob, sladkorja in kruha.

u— Stranke Ljubljanske mestne elektrarne zelo močno izkoriščajo električni tok za kuho podnevi in tudi zvečer. Toda stroji mestne elektrarne centralne ne zadoščajo za vedno naraščajoče dopoldanske in večerne obtebe ter mora zato elektrarna odklopiti posamezne okraje okrog polnočnega in zvečar, da zmore vsaj znižano obtebo. Zato mestna elektrarna opozarja stranke, naj v mraku in zvečer ne kuhajo in tudi ne kurijo peč, sicer bo primorana ukiniti kuhanje in ogrevanje z elektriko.

u— Darila, v počastitev spomina pok. ge. Paljavca Tilke darujejo gg. Zlatko Gabron, Milan Barakadič, Viki Skopec in Vinko Jeruc 400 lir za Dom slepih. — Na predlog g. dent. Joška Bevc, je prejel od sobotnega kegljskega kluba pri »Sestici« Socialna pomoč 200 lir za borovniške poškodovance zaradi neke nesmisle stave.

u— Upraviteljstvo ljudske šole na Viču obvešča starše, ki stanujejo izven bloka, da bo uprava šole sama zaprosila takoj po zavrnem vpisovanju za prelaznice za vse otroke, ki se bodo vpisali v šolo v dnevih 24., 25. in 26. t. m. Samo za one otroke, ki bi se vpisali v šolo pozneje, bodo morali starši sami poskrbeti za prelaznice. Starši, ki iz katerega koli razloga sami ne morejo v navedenih dneh vpisati svojih otrok v šolo, lahko oskrbe vpiš po drugih osebah. V tem primeru jim morajo izročiti potrebne vpisne listine.

u— Redno vpisovanje v trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobraska št. 15, za Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti in Višji trgovski tečaj prične 25. septembra in traja do pričetka šole, t. j. do 9. oktobra. Izvenljubljanski dijaki naj se vpišejo pravočasno radi potnega dovoljenja. Na razpolago prospekt. — Ravnateljstvo.

u— Državna pomožna šola ima vpisovanje za šolsko leto 1944/45 v ponedeljek 25. in v torek 26. t. m. dnevno od 9. do 11. ure v upraviteljski pisarni. Pouk se bo pričel 2. oktobra.

u— Pouk v zasebni umetniški šoli Franceta Goršeta se prične 15. oktobra 1944. — Vpisovanje od 1. do 5. oktobra v ateljeu kiparja Goršeta, Gosposvtska cesta 13, od 9. do 12. in od 15. do 18. ure.

u— Na I. mešani meščanski šoli na Viču v Ljubljani bo vpisovanje dne 2., 3. in 4. oktobra 1944, vsakokrat od 8. do 10. ure dopoldne in od 4. do 6. ure popoldne v učilnici v Prosvetnem domu na Glincah (Zavetška ulica). V I. razred se morejo vpisati učenci (ke), ki so dovršili najmanj 4. razrede ljudske šole brez kake sibe očne. V vpisu naj prinesejo učenci šolsko izpovednico, krstni list in davčno potrdilo ali potrdilo župnega urada, da imajo ali so imeli starši 7 ali več otrok; slednje pa za ponovljajce ne velja. Učenci zunaj bloka naj takoj po vpisu zahtevajo uradno potrdilo za dosego propustnice. Otvoritvena služba boja bo 11. oktobra ob 8. uri, redni šolski pouk pa 12. oktobra. Pouk bo v lanskim učilnicah vsak dan za učence dopoldne in za učence popoldne. Natančnejša navodila više v veži v Prosvetnem domu.

u— Učite se stropejske! — Novi enodvo in trimesečni tečaj — dnevni in večerni — pričenejo 25., 26. in 27. septembra. Praktično znanje vsakomur koristno. — Vpisovanje dnevno. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. — Informacije, prospekti: Trgovsko učilišče »Cristofov učni zavod«, Domobraska c. 15.

Iz Novega mesta

O vinski letini na Došenjskem poroča A. Flego v »Kmetijskih Novicah«, da slabo kaže. Prepogosto deževje v maju in v juniju je oviralo vinogradnike, da bi mogli pravočasno skropiti. Nadomestki za gailico niso mogli preprečiti razvoja bolezni, peronospora se je bohotno razvila, zlasti na listju in jagodah. Zaradi posebnih razmer je mnogo vinogradov neobdelanih, nekaj pa je škodila tudi toča. Kljub lepemu vremenu v zadnjem času grozde, kar ga je od bolezni preostalo, ne bo moglo razviti mnogo sadkorja. Zato moramo trgati odložiti vsaj na prvo polovico oktobra. To pa je tedaj, če bo vreme lepo, če bo grozde ostalo zdrav in če nam bodo to razmere dovolile. Če opazimo, da v vinogradu naglo nastopa gnoloba (rpa plesen), s trgatvijo ne smemo odlašati. Zaradi peronospore je mnogo jagod suhih in jih je treba pri trgatvi odstraniti, ker popijejo mnogo soka. Prav tako so nevarne gnile jagode in one, ki so obgrizene po muhah in ošah. Pred trgatvijo skrbno preglejmo in očistimo vso posodo in orodje. Posebno naj bodo oprane kadi in sodi, v katerih bo mošt vrel.

Z Gorenjskega

Koroški pravniki so imeli 16. in 17. septembra v Dolah ob Vrbskem jezeru sestanek, na katerem so obravnavali pravo, ki se tiče kmetij in njihove lastnine. Kot poročevalca sta nastopila deželni gospodariki svetnik dr. Gockenjan in okrožni vodja kmetov Glantschnig, poročala pa sta tudi dr. Neumann iz Linza in dr. Dimchauer iz St. Vidu ob Glini. N. katera pojasišla sta podala še dr. Pfeleger in dr. Komposch.

Na boljšico je padel koroški rojak Jožef Pankrac. Pokopan je bil v prvi polovici junija na zapadu.

Skupinsko kuhinjo za uradništvo nemške državne pošte so odprli v Celovcu. Navzočni so bili okrožni prvomestnik Matsche, dolni, nadalje predstavnik Hrovati in Gebhart. Višji poštni direktor dr. Ofner je spregovoril v zastopstvu obtolelega predsednika celovške poštne direkcije ter je naglasil, da se čuti poštna ustanova dolžna poskrbeti za redno in izdatno hrano poštним nastavljenecem, kar se je zgodilo ravno z ustanovitvijo poštne kuhinje.

Koroško žensstvo je že večkrat izrazilo trdno prepričanje v zmagovalni potek sedanje vojne. Te dni so se zbrale zopet bejaške žene na zborovanju, kjer je povzela besedo domača voditeljica žensstva Crusz Langova, ki je povdarjala ženske dolžnosti v sedanjih tasi. K besedi se je oglasil tudi okrožni propagandni vodja Plöbl. Izvajal je, da vsak čas najde žene, ki jih je vreden. Ni si mogče predstavljati velikega časa brez ženskega sodelovanja. Ni pravilna domneva, da ženskam ne gre nobena beseda v politiki. Ravno v vojni se kaže, da je resnica nasprotna. Koroške žene odklanjajo boljševizem, ker zast. pajo v odsotnosti može ter pomagajo vzdrževati kulturo. Zato spada med ženske dolžnosti tudi borba proti saboterjem, zaupanje v vodstvo, ki vodi narod naravnost k ciljem sedanjne vojne. Politično misleča žena se dobro zaveda, kaj je sedaj v igri. Zato si z vsemi silami prizadeva, da prispeva v nemški zmagi.

Umrl je Stefan Ravnik, orožniški stražmojster v pokoju, imejatelj koroškega križa in več odlikovan iz zadnje svetovne vojne.

S Štajerskega

V Rogaske Slatini so imeli mesečni sestanek, na katerem je razlagal blokno voditeljem položaj krajevni vodja Ing. Miglitsch. Pozval je poslušalce k skupnemu delu ter naglasil, da je treba zlasti sedaj strniti vse sile za zmago. Govornik je nakazal, kakšna usoda je zadel dežele, ki so se podvrgele boljševizmu.

V Dravogradu so priredili pevci v zadnjem času več večernih obhodov s petjem. Prepevali so nemške umetne pa tudi ljudske pesmi. Poslušalci so se pevcem zahvaljevali s ploskanjem ter so izrazili željo, da bi se takšne pevke produkcije še ponovi.

Za ptujske brambovce so nabrale ondotne žene 230 zavitoč s 180 kg dobre in uporabne vsebine. Zavitke bodo v kratkem izročili.

Mlada tatica. 20-letna Marija B. je služila nekaj časa v beljaškem okrožju, potem pa je prišla v službo k nekemu Celovčanu, kjer je ukradla naprej več parov nogavic, nato pa 110 mark gotovine. Poleg tega je ogoljufala neko osebo z zlorabo železničarske legitimacije. Celovško sodišče jo je obsodilo na 6 mesecev ječe.

Iz Hrvatske

Desetletnico nadškofa dr. Alojzija Stepinca so svečano praznovali po vsej Hrvatski. Dr. Stepinac je bil posvečen za zagrebškega nadškofa poleti 1934. Ob desetletnici so sedaj hrvatski listi posvetili dolge članke temu najvišjemu hrvatskemu cerkvenemu dostojanstveniku. Njegovo osebnost so značili takole: »Duševni profil prvega prelata Hrvatske je nadvse značilen. Njegovo neobičajno življenje je vzbudilo zanimanje že ob njegovem imenovanju. Bil je najprej vojak, nato poljedelec, ki je bežal iz mesta na kmet, nato asketski bogoslovec, najstarejši med svojimi tovariši, pa potem skromen duhovnik, naenkrat pa, ko se ni nihče nadejal, je postal najmlajši nadškof na svetu. Poln optimizma se ni ustrašil postavljenih mu težkih nalog. Lotil se je obnove verskega življenja med Hrvat, izgraditve katoliških organizacij, okrepitve duhovniškega stanu, organizacije katoliške akcije, razširjenja karitativnega dela in sploh obnove velikih katoliških tradicij na Hrvatskem. To njegovo delo je že do sedaj rodilo dragocene sadove.« — Listi so dalje poudarjali odlično in nedvomno zadržanje nadškofa dr. Stepinca proti komunizmu ter njegov močati nastop proti anglo-amerikanskemu zračnemu razbojništvu. Obenem so s priznanjem in hvaležnostjo osvetljevali njegova prizadevanja za hrvatsko državno samostojnost. V tem pogledu je zlasti njegova velika zasluga, da je Vatikana z imenovanjem posebnega delegata navezal diplomatske stike z Nezavisno Državo Hrvatsko.

Beleznica

KOLEDAR
Sobota, 23. septembra: Tekla.
DANAŠNJE PREDSTAVE
Kino Matica: Klic dolžnosti.
Kino Sloga: Moj ljubi Avgustin.
Kino Union: V senci gora.

DEŽURNE LEKARNE
Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12, in Nada Komotar, Vič—Tržaška cesta.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE
D R A M A
Sobota, 23. septembra ob 18: Kozarec voden. Izven.
Nedelja, 24. septembra, ob 17: Matura. Izven.

Eugène Scribe: »Kozarec voden« ali »Vzroki in učinki«. Vesela igra v petih dejanjih. Prevajal: Janko Moder. Osebe: Henry Saint John, vikont Bolingbroke — VI. Skibinsk, Masham, praporščak gardnega polka — Nakerst, Marki Torcy, poslanik Ludvika XIV. — Verdonik, Thompson, kraljičin vratar — Raztresen, kraljica Ana — Nablocka, vojvodinja Malboroughska — njena ljubljanka — Mira Danilova, Abigaila, sorodnica malboroughske vojvodinje — Vida Juvanova, Lady Alhermale — Fugliera. Režiser: prof. O. Šest. Scena: inž. Franz. Kostumi: D. Kačerjeva. Začetek ob 18. uri.

L. Fodor: »Maturae«. Igra v treh dejanjih. Osebe: Vladni svetnik dr. Stefan Dvornik — Drenovec, dr. Dominik Čebula — Debevec, dr. Branko Vidović — Gorinsk, dr. Strk — Nakerst, dr. Šiška — Verdonik, dr. Edmund Vrtič — Gregorin, profesor dr. Klottilda Mozolje — Nablocka, prof. dr. Ana Mate — Ukmar-Boltarjeva, Ema Zor — Mira Danilova, Katja Slaparjeva — Razbergerjeva, Dora Voglarjeva — Svetelova, Maljeva — J. Boltarjeva, Kolarjeva — Goljeva, Anton, sluga — Plut. Režiser: C. Debevec. Začetek ob 17. uri.

Uprava Državnih gledališč v Ljubljani obvešča nove interese za abonma za sezono 1944/45, da sprejemajo prijave od ponedeljka 25. t. m. do petka 29. t. m. od 10. do 12. in od 15. do 17. ure v veži dramskega gledališča.

Vpisovanje učencev v opešno baletno šolo. Priglas lanskim učencev bo 28. t. m., vpisovanje novih pa 25., 26. in 27. t. m. od 8. do 12. ure v tajništvo Opere. Sprejemali bodo dečke in deklice v starosti od 10. do 14. leta. Semestralna vpisnina 100 lir.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje RADIO LJUBLJANA

SOBOTA, 23. SEPTEMBRA
7.00—7.10: Poročila v nemščini. 7.10—7.50: Jutranji pozdrav. Vmes: 7.30—7.40: Poročila v slovenščini. 7.50—9.00: Prenos osrednjega nemškega sporeda: Jutranji koncert. 9.00—9.10: Poročila v nemščini. 12.00—12.30: Opoldanski koncert. 12.30—12.50: Poročila v nemščini in slovenščini, napoved sporeda. 12.50—14.00: Prenos osrednjega nemškega sporeda: Glasba za premor. 14.00—14.10: Poročila v nemščini. 14.10—15.00: Vaška godba in domači sekstei. 17.00—17.15: Poročila v nemščini in slovenščini. 17.15—18.00 in 18.00—18.45: Osrednji nemški spored. 18.45—19.00: Gospodinjina ura: Vzgoja doraščajočih sinov in hčera. 19.00—19.30: Fantje na vasi. 19.30—19.45: Poročila v slovenščini. 19.45—20.00: Aktualno predavanje — govori Hans Fritzsche. 20.00—20.15: Poročila v nemščini. 20.15—21.15: Pri viru nemškega humorja. Govorijo Elfrida Josma, Trude Kellner in Karel Heinz Rütz. 21.15—22.00: Brod ahoi! 22.00—22.15: Poročila v nemščini in napoved sporeda. 22.15—24.00: Prenos osrednjega nemškega sporeda.

meri je nastanek »Venca« v zvezi s pesnikovim doživljanjem samote, sonca in ostrih višin Kamniških Alp, se nam zdi, da vidimo v ozadju teh pesniških vizij in metafizičnih jecljanj njihove jasne, čiste oblike in da neke na dnu preveča to poezijo diha zdravega planinskega vetra.

Kdor hoče dobiti v najbolj zgoščeni obliki dokaz Balantičeve resnične pesniške nadarjenosti, naj prebere samo »Večno samoto« (str. 64. zbranega dela). V nji se kaže ob vsej metaforični negotovosti in pomanjkljivosti neki, dejal bi, jesenjsinovski pesniški upor in osvajajoči umetniški elan, kakor ga najdemo le redkokdaj pri pesnikih Balantičevih let.

Jaz blodim po semnjih življenja, vse, kar sem imel, sem pogljal, ljubezen sem zabaral za ceto, brazdo hrepenjenja.

Nič zato, da temu notranjemu razpoloju in širokemu ritmu čustev ne ustreza vnvanji življenjski stil; da Balantič ni bil bohem, marveč tih in siromašen slovenski študent. V teh pesnih sta se izpovedovala duh in duša, ne pa življenjska skušenost; zato so lahko prav tako prepričevalne, kakor so bili podobni motivi pri kakem znanem živem poetu.

V bibliofilski izdaji »Venca« se je pesnik pridružil ilustrator Marjan Tršar s prejšnjim delom, da da vsakemu izmed sonetov stvarno podobo, mimo tega še v tehniki, ki se že samo po sebi trdovratno upira prevleklom niansiranja: namreč v lesorezu. Tršarjeve ilustracije zaslužijo poseben prikaz iz kompetentnega peresa. Uvod dr. Tineta Debeljaka pa je nov pomemben dosežek k umevanju Balantičeve: njegova razlaga pesnikovega razvoja in njegova analiza Sonetnega venca, ki ga pisec vzporeja s Prešernovim kot najvišjim vzorom, segata v globino pesniške problematike.

predvsem »Venec«, je nastalo v njegovem 19. letu starosti, ko niti Murn, niti Kette ali Kosovel niso ustvarjali pesmi tako originalne in osebnostno značilne note, kakor so v zvezi vsem pomanjkljivostim in vsem vplivom ti Balantičevi stih. To je tem za življenjski pojav, ker je imel pesnik »Venca« za seboj primeroma le še kratek pesniški razvoj. Po vsem tem sklepamo, da je moralo biti v Balantičevem duhu nekaj silovitega, kar je z neubranjeno močjo privrelo na dan in si našlo izraz prek tistih meja, ki jih je mlademu pesniku nujno določala prejšnja življenjska skušenost. To je nemara podobna potencialnost pesniškega talenta, kakor se je pojavila takisto skoraj nepričakovano pri zelo mladem Rimbaud: nakopičena stvarjalna sila, ki je eruptivno prodrla na dan in se sprasčala v jecljanjem, nejasnem, marsikje še negotovem pesniškem jeziku, vendar tako, da čuti za tem elementarno silovitost prave pesniške imaginacije.

Prav v tej notranji silovitosti in napetosti Balantičeve poezije je vidno znamenje pesnikove nadpovprečne nadarjenosti. Primerjajmo ga z množico drugih poetov njegove starosti in starejših: ni mogče prezreti, da je njegov pesniški izraz celo tam, kjer je jecljajoč in nejasen, tipajoč okrog bistva določene pesniške misli, za precejšnjo stopnjo višji in bližji vrhunskim vzorom sodobne poezije, kakor so formalno mnogo elegantnejši, jasnejši in miselno izrazitejši stihii tolikih drugih. Za pesnika večjega formata je imel Balantič več pogojev, predvsem izredno duševno občutljivost, ki se dostikrat na zunaj niti ne kaže, tako da ni opazna niti iz tesne bližine osebnega prijateljstva ali tovarštva. Ta občutljivost omogoča sodobnemu pesniku tisto skrajno niansirano pesniško govorico, ki je bila prejšnji, postavimo, Gregorčičev ali Askercvi realistični opisni poeziji tako oddaljena kakor preprostem ljudskemu napevu Bachove fuge.

Prav v tej, za 19—20 letnega dijaka povsem nenavadni čustveni in miselni niansiranosti je poglavitna značilnost Balantičeve poezije. Če jo primerjamo samo bežno s poezijo Srečka Kosovega, vidimo, kako miselno konkretni in v svojih podobah impresionistično barvit je bil pesnik prve poezne generacije v primeri s tem, dejal bi, kantovski metafizičnim, težkim poetom prve nove vojne generacije! To ni več lahkonni pesniški impresionizem, ki uživa v barviti pestrosti čutilnih podob in čustvenih senzacij, to ni več tendenciozna pesem, ki naj sodeluje pri kakršnem koli množičnem gibanju: to je govorica človeka-samotarja z njegovim Bogom in vesoljstvom, to so jecljajoči, vendar zavestni razgovori poetametafizika s simboli notranjega in vnanjega sveta; v tem pesniškem iskanju se izživljajo neke nočne potrebe in sproščajo konflikti, ki zadevajo v samo bistvo človeškega življenja. Kajpak, preden je vse to dozorelo do jasnejših oblik, preden se je pesnik doobara zavedel smisla svojega stvarjalnega dela in si pridobil zadostno formalno skušenost, je že začel v vrtnice časa in padei kot ena nešteti žrtve nasilnega komunističnega nauka na naših tleh.

Vzlic vsej pesnikovi mladosti čutimo, da Balantičev razgovor s smrtjo in z Bogom v »Venca« ni samo utesnjevanje izbranih besed v tesni stili oklep soneta, marveč da stoji za njim močna, v življenju, v naravi in v notranjih konfliktih prekaljena doživljaja mladega človeka. Za metafizičnimi obzori »Venca« z njegovim dramatičnim vzponom k visoki, obtožujoče con passione melodiji prvega dela in nje prehodom k resigniranemu andantinu drugega dela, se jasno razodeva spoznanje višje smiselnosti človeškega življenja. Vsekako je znamenje velike Balantičeve nadarjenosti, da je umel v strogi sonetni formi dati temu razgovoru z najvišjimi skrivnostmi življenja tako nadpovprečno vsebino. Odkar vemo, v koliki

Nagel „vzpon“ mladega vlomilca

Ivan Adlešić tretjič obsojen, tokrat že na šest let robije

Ljubljana, 22. septembra. Razen razglasitve sodbe v kazenski razpravi proti dr. Hafnerju v porotni dvorani je bila večer zanimiva tudi razprava v dvorani št. 79, kjer je malik kazenski senat, ki mu je predsedoval sod. Valentin Bidovec, sodil 23-letnemu mizanskemu pomočniku Ivanu Adlešiću in 54-letni branjevki Mariji Galetovi. Razprava se je začela ob 8. in je trajala do 11.

Ivan Adlešić je začel svojo kriminalno življenje šele pred nekaj leti. Večkrat je bil šele tretjič na zatožni klopi, pokazal pa je, da se je v tem kratkem času razvil v nevarnega vlomilca, ki uspešno tvega drzna tatavska podviga. Prvič je bil Adlešić obsojen 1. 1942 na 7 mesecev strogega zapor, drugič na lani na 1 leto in 10 mesecev robije zaradi znanih vlomov v tovarno »Vitamine«. Obe kazni sta mu bili pred iztekom pogojno odpusteni. Ko je Adlešić prišel letos na svobodo, se je začel k branjevki Mariji Galetovi, ki ima svojo branjarstvo v okolici železnice postaje. K njej je zahajal že prej in, kakor kaže, sta navezala tesno prijateljstvo. Galetova je sedaj nudila Adlešiću zavetje, dokler se ni toliko opomogel, da je imel v žepu zopet nekaj evrov. Adlešić trdi, da so se v baraki Galetove obično in večkrat pogovarjali o raznih možnostih za vlomilske pohode. Galetova mu je priskrbelo razne potrebščine. Dala mu je 11 odpravičev in švedeni 14 ključev. Poskrbelo mu je tudi gumijasto podlogo za čevlje, da bi na svojih nočnih pohodih ne ropotal s svojimi okornimi čevlji.

Adlešić se je takoj spravil na delo. Najprej je sredi maja obiskal v Slajmerjevi ulici tovarno za izdelovanje sirskih krtač. Iz nezaklenjenega skladišča je odnesel 36 krtač, ki jih je prodal neki zasebnici v Strelški ulici po 8 lit. To je bilo le tako mimogrede in nekaj preiskus, če je še pri starih močeh. Naslednje tatavske podvige je že bilo tako, kakor njemu prja. Vdr je v klet in zaklonišče ravnanja državnih železnice št. K. v Bohorčevi ulici, kjer je vrata odklenil s ponarejenim ključem. Odnesel je 10 steklenic zelenega olja, 3 pletenice olivnega olja, 9 zelenk žganja, 4 steklenice Chianti vina, staro ruho in kos žakvijev. Oškodovane imajo škodo najmanj 6000 lit. Plen je zanesel k Galetovi, ki ji je nekaj steklenic olja podaril.

Iz Trsta

Duhovniški imenovanji v tržaški škofiji. Za župnika v Skednju je bil imenovan namesto upokojenega mons. Jožefa Macarola mons. Kazimir Rovis, doslej škofijski kancelar in ceremoniar. Novi župnik je po rodu iz Istre in je star 42 let. Za verdelskega župnika pa je bil postavljen namesto dosedanjega župnika Jurija Minatorija, ki je bil imenovan za kanonika koprške katedrale, dosedanj župnik pri Sv. Križu Salvator Degrazi, ki je bil rojen v Izoli. Star je 34 let.

Ljudsko gibanje. Dne 17. in 18. septembra je bilo v Trstu 7 rojstev, 24 smrtnih primerov in 2 poroki.

Smrtna kosa. Te dni so umrli v Trstu: 37letna Poska Krizanec, 43letna Ivanka Pozar, 70letna Marija Kolar, 52letna Alojzija Mervar, 47letna Jožefina Kovačič vdova Lenardov, 86letna Marija Pizulič, 33letni Jožef Jus, 68letna Olga Masapust vd. Sinkovci, 67letna Marija Mavrič vdova Cufarin, 40letni Guido Padovan, 75letna Marija Ida grofica De Carli in 81letna Roza Kolar.

Himen. Te dni so se poročili v Trstu: delevce Emerik Pavčič in šivilja Renata Fiorentin, zasebnik Aldo Cadorini in bolničarka Terezija Propat, natakar Hektor Baldinelli in zasebnica Marija Filipič, šofer Jožef Piciga in nameščenska Marija Sisković, pomorski kurjač Fran Golež in gospodinja Marija Golja, mirodnikar Albin Pongračič in gospodinja Lidija Poreti.

Iz Gorice

Pooblaščenec trgovine. S 1. oktobrom bodo na področju goriske občine poslovala sledeča pooblaščenca trgovine, v katerih bodo lahko potrošniki kupovali blago na živilske nakupnice: Pekarije: G. Azano, Ročnik, G. Carlet, Moreljova ulica, E. Brezant, Korzo, I. Gernek, ulica Rabata, A. Merzli, Garibaldijska ulica, I. Legiša, ul. Belinzona, M. Pečile, Drevored 20. sept., A. Stofa, Moreljova ulica, A. Toso, Trg Tommaso in Stefan Viatore, ul. Aostskega vojv. Mesariji: A. Chides, v pokriti mestni tržnici (za bolnike) ter S. Kocjančič v pokriti mestni tržnici. Trgovine z živili: I. Bigot, Garibaldijska ulica, M. Černič, ul. S. Antona, I. Kristan, Mazzinjeva ulica, M. Mazoni, mestna tržnica, I. Morasi, Trg S. Antona, M. Noveli, mestna tržnica, M. Pečile, Drevored 20. sept., A. Orzan, Carducijeva ulica, F. Orzan, Korzo, A. Vecchi, Raštel, L. Valetunzi, trg Amicis, O. Vendramin, Korzo, A. Verzegnani, Korzo, E. Vizinin, Oberdanova, K. Zanej, Mazzinjeva in Delavska združba.

Krompir in fižol v zbiralnici. V smislu odloka prefekta goriske pokrajine je pridelek krompirja pod zaporo in na razpolago pokrajinskega prehranjevalnega urada. Izvzete so količine, namenjene za domačo porabo pridelovalcev. V ravnini in gričevnem predelu pokrajine pride na vsakega člana pridelovalce družine po 140 kg letno, v hribovitem delu pa 180 kg. V teh količinah so upoštevane tudi potrebe za živino. Razen tega pripada pridelovalcu 10% slabega krompirja. Zbiralnica krompirja bodo v skladišču Agrarnega konzorcija v Gradišču ob Soči za občini Gradišče in Zagrad, v skladišču trvdice Cividin v Marinu in v skladišču Pokrajinskega agrarnega konzorcija v Romansu ob Soči, nadalje v skladiščih Izvoznega trga v Gorici, Hilarija Mavrija v Kaprivi, Gervazija in Rusjana v Krmini ter Henrika Mauria v Fari ob Soči. Zbiralnica bodo zbirale pridelek po določenih cenah. Razen tega so dolžni pridelovalci v smislu odloka prefekta goriske pokrajine oddati v zbiralnici po 4 kg fižola na vsak hektar obdelane zemlje. Obveznost oddaje se tiče lastnikov obdelanih zemljišč s površino od 0,25 ha dalje. Fižol je oddati v zbiralni središči pri J. Carlotu v Gorici, G. Cecuti in A. Monuti v Krmini, A. Castellani in Fari ob Soči, Morasutu in Bertoliju v Gradišču ob Soči, pri J. Marcuciju v Mariani v Furlaniju, pri Poianu v Romansu ob Soči in J. Brunatu v Zagradu. Pridelovalci prejmejo po 600 oz. 680 lit za metrski stot fižola.

druga pa je zanj prodala in mu izročila 1300 lit.

Izreden uspeh je imel Adlešić pri tretjem vlovu. V Marmontovi ulici je 17. maja vlomil v kletno shrambo in zaklonišče neke vdove po lesnem trgovcu in ji odnesel celo zbirko zlatenine, vredne blizu 45.000 lit. Istočasno je neki sosed oškodovanka izmaknil ženski kostum, plašč, majico in hlače, kar je ta kasneje dobila povrnjeno. Zlatenino je Adlešić zanesel takoj svojemu staremu znanцу Francu Merjascu, ki sta bila v stikih že od prejšnjih vlovov. Merjasec mu je zanj dal le 2400 lit. Oškodovanka trpi danes še 34.000 lit. škode, ker je preiskava usledila le nekaj ukradenih zlatenine.

Zadnji podvig je bil poskus vlom v Kavškovi ulici, kjer je Adlešić že ubil dve šipi, pa se je potem premislil in odšel. Kakor je izpovedal, je hotel vlomiti v gostilno, ker je slutil, da bi našel tam shranjeno kako mast ali druga živila. Pri tem vlovu je izgubil svoj nahrbtnik, ki mu je padel skozi okno in ga ni mogel več dojeti.

Na razpravi je Adlešić vsa svoja dejanja priznaval. Obremenjeval je soočenoženo Galetovo in jo označeval kot podpihovalko in pomočnico. Galetova se je njegovih obtožb branila, ni se pa mogla popolnoma razbremeniti. Priznala je, da mu je izročila ključke in gumijaste podplate, priznala je, da se je v baraki ponovno pogovarjala, kje so večje zaloge živil in drugih dobrin. Zagovarjati bi se moral istočasno tudi Franc Merjasec. Postopanje proti njemu pa je bilo izločeno, ker ga bo sodilo drugo sodišče. Neke prič je izpovedala, da je imel Adlešić travmatski mesečni vojni listek za vse vrede in da se je povsod vozil s tramvajem. Bil je radodaren, če je imel kaj denarja v žepu. Svojim znancom je rad plačeval za vino.

Po daljšem posvetovanju je senat, ki sta v njem sodelovala sod. dr. Leon Pompe in sod. Hubert Repovž, spoznal obtoženo za kriva v smislu obtožbe. Obsojil je Ivana Adlešića po § 314, 316 in 317 na 6 let robije in trajno izgubo častnih pravic, Marijo Galetovo pa po § 34 in 316 na 1 leto in 6 mesecev strogega zapor in na izgubo častnih pravic za dve leti. Adlešić bo moral sedaj presedeti tudi ostanke prej pogojno mu odpustjenih kazni.

Vendima v Brdih. »Goriški list« št. 38 poroča o letošnji trgovci oz. vendimi kakor pravijo v Brdih. V današnjih dneh pa trgovci ne bo tako vesela; domovi so tihi, letina ni povsod enako dobra. V suši se je precej grozjda posušilo in mnogim kmetom, ki so ga potrosili s prahom proti peronospori, se je zaradi vročine vnelo. Ponekod je grozjda prav levo in nekateri so že začeli s trgatvijo. Vendima se bo letos precej zavlekla, ker bo treba grozjda čistiti. Odstanili bodo le suhe jagode, kajti gnilih ni, ker ni bilo v času zorenja deževnega vremena. Prav rade ga pikajo ose in sršeni, pa tudi kosi, predvsem krščeni. To je kmetje prisililo, da so vsaj s čimno že pričeli trgati, da spravijo svoj pridelek na varno. Letos bo še precej vina, kajti zaradi njegove visoke cene kmetje grozjda niti ne prodajajo. Vseokoli hoče spremeniti vse grozjda v vino, da si bo tako kaj prihranil za zimo. Gospodinjam sicer to ne gre v račun, ker bi rade večkrat postregle domače in goste s sladkim grozjdjem, prijatelje vinske kapljice pa tolaži zavest, da bo pred Sv. Martinom dovolj mošta, po prazniku pa obilo rujnega vinca, trdega vipavca in sladkega brinca.

Goriški kavarniški in gostilniški vrtni. Pod tem naslovom poroča »Goriški list« št. 38: »Znamenitosti Gorice so lepi, senčnati vrtni po kavarnah in gostilnah. Kjer je lepši vrt, tam je več obiska. Kdo si pa ne bi ob teh vročih dneh zaželel pijače? Proti večeru se komaj dobi prostora na takšnem prijetnem vrtu. Tu sede veselo družine in človek vsaj za hip pozabi na dnevene težave in skrbi. Po gostilniških vrtnih so še prostori za balinanje, tako da pridejo pristaši te lepe igre na svoj račun. Veselje in družabnost sta tukaj tako veliki, da se oglašata tudi petje, ki odmeva daleč naokoli in kar prekmalu prekine stroga policijska ura to veselo razpoloženje. Večinoma so ti vrtni zasejani s kostanjmi, ki dajejo s svojimi velikimi listi zelo goste in neprodne strehe, ki celo ob lahkem dežju ne popusti. Drugod imajo vinski trto, ki se na latnikih ovija tako na gosto, da daje dobro senco in varuje pekočih žarkov. Kjer pa to ni mogoče in ni prostora za vrt, pa postavijo umetno platneno streho. Te »vrtove« vidimo zlasti po Korzu. Vseokoli si pač pomagajo, kolikor si more. Bliža se jesen in z njo tudi konec prijetnega sečenja na teh senčnih vrtnih. V Gorici bo sicer še dolgo toplo, po drugih krajih pa se že občuti mesec september posebno po zadnjem dežju. Te dni, ki bodo še tople, bomo izrabili, da se bomo v prijetni senci navžili še svežega zraka, saj imamo po zimi čas sedeti v zatohlih sobah pri zakurjenih pečeh.

Gorelo je v stanovanju Auturja Vescovića v Garibaldijski ulici 20 in v stanovanju Jožefine Mozetič v ulici Baimonti 18. Goriški gasilci so pogasili ogenj.

Starkina smrtna nesreča. 79letna Evgenija Resen, iz ulice Rdeče hiše 23, si je zlomila desno nogo. Umrla je za posledicami poškodb.

Dajte kri pomoči potrebnim!

Splošna bolnišnica v Ljubljani sporoča: Življenje nekaterih bolnikov je v nevarnosti, če se pri njih ne izvrši pravočasno pretok zdrave krvi. V ta namen se je tukajšnji bolnišniški javilo pred časom veliko število ljudi, ki so bili vedno pripravljeni dati v potrebi svojo kri bolniku. Zaradi izrednih razmer pa je njih število znatno padlo. Zato je potrebno, da se število kridalcev poveča.

Kri more dati brez škode za svoje zdravje le zdrav človek med 20. in 50. letom. Pretok krvi se izvleče brez bolečin. Dajanje krvi ni nikakr posebnosti — pač pa človekoljubno dejanje v boleznih pomoči potrebnim. Vendar se bolnišnica oddolži za dano kri s honorarjem lit 1,50 za en cm, mestni preskrbovalni urad pa z dodatno živilsko nakaznico za 14 dni.

K zadnjemu pozivu so se odzvale predvsem žene, ki so dobrodošle: naj bi bile vzgled moškim, zlasti krepm in boljše hranjenim. Potrebna zdravniška preiskava in pregled krvi se izvrši na I. krg. odd. vsak ponedeljek in sredo med 10.—11.

Dajte kri pomoči potrebnim!

Splošna bolnišnica v Ljubljani sporoča: Življenje nekaterih bolnikov je v nevarnosti, če se pri njih ne izvrši pravočasno pretok zdrave krvi. V ta namen se je tukajšnji bolnišniški javilo pred časom veliko število ljudi, ki so bili vedno pripravljeni dati v potrebi svojo kri bolniku. Zaradi izrednih razmer pa je njih število znatno padlo. Zato je potrebno, da se število kridalcev poveča.

Kri more dati brez škode za svoje zdravje le zdrav človek med 20. in 50. letom. Pretok krvi se izvleče brez bolečin. Dajanje krvi ni nikakr posebnosti — pač pa človekoljubno dejanje v boleznih pomoči potrebnim. Vendar se bolnišnica oddolži za dano kri s honorarjem lit 1,50 za en cm, mestni preskrbovalni urad pa z dodatno živilsko nakaznico za 14 dni.

K zadnjemu pozivu so se odzvale predvsem žene, ki so dobrodošle: naj bi bile vzgled moškim, zlasti krepm in boljše hranjenim. Potrebna zdravniška preiskava in pregled krvi se izvrši na I. krg. odd. vsak ponedeljek in sredo med 10.—11.

SPORT

Spored imamo

Šest nogometnih tekem za 7 nedeljskih ur in pol — na stadionu Hermesa v Šiški

Če bo vreme ugodno, na stadionu Hermesa, če bo pa deževalo, bo pa na igrišču Ljubljane odigran nedeljskega nogometni spored v tekmovalstvu za 25 nogometnih žog, za katere se od minule nedelje pteguje 13 domačih nogometnih enajstoric, in sicer 6 seniorskih in 7 juniorskih. Prvo, kar si velja za popjutirjem zapomniti, je torej pogodna določitev igrišča, ki je odvisna od vremena!

Drugo, kar naj bi upoštevali gledalci, pa je podrobna razdelitev parov, da si bodo v 7 in polurnem trajanju nedeljskega sporeda izbrali res najprikladnejši čas za obisk na igrišču in ne bodo morda zamudili onega nekaj »najboljšega«, kar bi utegnili videti ta dan.

Dopoldanski spored bo tekel od 9 do 12 z nastopom treh mladinskih moštev, in sicer:

Hermesa in Iztoke, Viča in Korotana ter Ljubljane in Zabjaka.

Forma vseh teh mladih moštev je bolj ali manj neznana. Ljubljana ima renome, Hermesa ima veliko izbiro, vsi skupaj pa imajo mnogo dobre volje in gotovo v vsaki izmed teh tekmi mnogo vročega pehanja za uspeh in za lepa darila, ki čakajo najboljši izmed njih.

Glavni del sporeda bo odigran v popoldanskih urah, in sicer od 14 dalje po teje razdelitvi:

— kot prva dva Vič-Iztok, kot druga Mladika-Korotana komb. Zabjek in kot tretja dva Ljubljana-Hermesa.

Med temi moštvii sta v prvih dveh tekamah angažirani dve, ki po svojem osnovnem znanju prav gotovo ne spadata med ostale in vsaj po formi na papirju ne bosta mogli preprečiti, da bi njuna nedeljska nasprotnika ne prišla do zmage in ne korakala nemoteno dalje proti končnemu cilju. Po vsem tem je treba kot glavni dogodek nedeljskega popoldneva smatrati srečanje med Ljubljano in Hermesom, ki bo po dobrih dveh mesecih spet enkrat lahko nudilo vsaj nekaj prave šlike iz ogorčenega dvoboja dveh zagriženih tekmecev za sportni in tudi moralni uspeh domačega medklubskega tekmovalstva. Vsi trije nedeljski favoriti so dozdaj spravili po eno zmago in imajo zato še povod več, da bodo tudi v nedeljo izšli neporaženi. Pridite jih pogledat!

Drobiž po svetu

Najboljši nemški lakhoatlet v letu 1944.

Vkljub vojni vihrji je bila nemška lahka atletika tudi letos prav živahna. Atleti so v zadnjem času marljivo nastopali, čeprav niso imeli toliko priložnosti za vezbanje kakor doslej. Pri vsem tem je nemška lahka atletika, posebno ženska le ostala na zavidni višini in bo tudi po vojni lahko kmalu zavzela svojo pomembno vlogo. Evo nekaterih podatkov o njej!

Teki: 100 m Karl Lehmann (Leipzig) 10,5, 200 m Paul Schochow (Hamburg) 22 sek., 400 m Kuno Wieland (Halle) 49 sek., 800 m Kurt Edel (Berlin) 1:55,3, 1000 m Wilhelm Lüders (Hamburg) 2:31,6, 1500 m Heinz Hochgeschur (Oberhausen) 3:57,8, 3000 m Max Syring (Wittenberg) 8:44, 5000 m isti 14:56, 10.000 m isti 31:36, 4 x 100 m Eintracht (Frankfurt ob M.) 43,7, 4 x 400 m Eintracht (Braunschweig) 3:30,4.

Skoki: daljina: Kurt Albert (Leipzig) 7,23 m; višina: Hermann Nacke (Jena) 2,01 m; s palico: Gustav Müller (Kuchen) in Gustav Stühler (Berlin) vsak po 3,80 m.

Meti: krogla: Wolfgang Heinker (Leipzig) 15,41 m; disk: Ernst Figgen (Dortmund) 46,61 m; kopje: Hans Fritz (Monakovo) 60,90 m; kladivo: Karl Hein (Hamburg) 55,56 m. Petjebol: Hermann Nacke 4161 točk; desetjebol: Ernst Schmidt (Berlin) 6634 točk.

Dame: 100 m Erika Sandmann (Berlin) in Elfriede Brunemann (Hannover) po 12 sekund; 80 preko zaprek: Maria Domagalla (Dinslaken), Liesl Pollak (Bonn) in Erika Sandmann (Berlin) po 11,8, 4 x 100 m SC Charlottenburg 50,8; skoki: v daljino: Elfriede Brunemann 5,85 m; v višino: Anne Feldges (Köln) 1,55 m; meti: krogla: Lore Grebe (Magdeburg) 13,22 m; disk: Lore Grebe 41,59 m; kopje: Herma Bauma (Dunaj) 44,43 m. Petjebol: Ruth Böllinghaus (Wuppertal) 310 točk.

Špansko plavalno prvenstvo.

Najboljši španski plavalci so se sestali v Madridu na tekmovalstvu za plavalno prvenstvo Španije. V moški skupini je posebno ugajal Martinez, ki je zmagal v plavanju na 1500 m v 22:13,7. V damskem tekmovalstvu je zmagala Gonzales na 100 m prosto v 1:20,4 ter 100 m hrbtno v 1:19.

Zagrebski plavalci

Na prireditvi Zagrebskega plavalnega kluba je zmagal v plavanju na 1500 m prosto Vidović v času 22:06,4. V plavanju na 100 m hrbtno je zmagal Milosavlje v 1:13,4. Na 400 m prosto je med damami zasedla prvo mesto Superina v 6:27,8.

Punčec v veliki formi:

Bivši jugoslovanski teniški prvak in najboljši evropski igralec Franjo Punčec je nastopil na mednarodnem turnirju v Budimpešti ter se spet pokazal v svoji nedanji formi. V tekmovalstvu gospodov je premagal med drugimi: Slovaka Kosnarja in dr. Pilo nato dr. Mayerja, Laszla in v zaključnem nastopu Madžara Katono v dveh setih 7:5 in 6:2. V tekmovalstvu gospodov v dvojce je zasedel za paroma Asboth dr. Mayer in Feher-Stolpa skupno z Laszlo tretje mesto. V tekmovalstvu mešanih parov pa je igral z gđico. Petheri ter zasedel za Perom Florian-dr. Mayer drugo mesto.

Nemški listi beležijo, da je notranji minister Himmler opustil na lastno željo namodnostni državni splošni splošni vodje Arna Breitmeyerja njegovih civilnih službenih dolžnosti in ga spet uvrstil v vojaško službo. Posle državnega splošnega voditelja bo v častni funkciji do nadaljnjega opravljal glavni vodja v oddelku za lahko atletiko v državni telesnovzgojni zvezi dr. Karel v. Hakt.

V Kranju so preteklo nedeljo otvorili novo nogometno igrišče, pri kateri priliki teta nastopili tudi dve kranjski nogometni

enajstori, od katerih je starejša žela prvi uspeh v tekmi proti nemškemu policijskemu moštvu s 3:2. Pred otvoritvijo igrišča so vodilni splošni funkcionarji Gorenjske in kratki svečanosti izročili prostor splošni uporabi in se zahvalili mnogim domačinom, ki so vsak po svojih močeh prispevali, da je bila nova sportna arena lahka v dveh mesecih in pol izročena svojemu namenu.

Iz Zbora nogometnih sodnikov. Ker odpade nedeljska tekma Ljubljana-Hermesa, sodi drugo tekmo Mladika-Zabjak gospod K o s Hinko. Ostala delegiranja ostanejo.

28K Hermes (nogometni odsek). Po zivam vse igralce I. moštva, da se zanesljivo udeležijo obveznega sestanka drevi ob 19. na igrišču v klubskih prostorih. Udeležba obvezna ob vsakem vremenu! Sestanka se naj udeležijo tudi oni igralci Ljubljane, ki bodo nastopili v nedeljski tekmi. Načelnik.

SK Zabjak. Mladina naj bo v nedeljo 24. t. m. ob 10.30. I. moštvo pa ob 15 na igrišču Hermesa. Čemažar, Ovsenik, Kurent in škrjanc zanesljivo!

MALI OGLASI

Kdor išče službo, plača za vsako besedo L 0,50, najmanjši znesek za te oglase je L 10.— Za žentive in dopisovanja je plačati za vsako besedo L 2.—, za vse druge oglase L 1.— za besedo, vendar pa plačajo posredovalci L 1,50 za besedo. Najmanjši iznos za te oglase je L 15.— Za vsak oglas je treba plačati drž. improv. takso L 0,60, za dajanje naslova ali šifre pa L 3.—

Službe išče

POSTREZENICA. Išče službo trikrat tedensko, dopoldne. Poudariti se na ogl. odd. Jutra pod »Vestna in pridna« 24800-1.

Službodobi

POSTENO DEKLE. Ki se nekoliko spozna v gostilni, šiški. Tržaška c. 71. 24763-1a.

POSTREZENICO. Posteno, sprejem od 7. do 3. pop. Dobra hrana in plača. Naslov v ogl. odd. Jutra. 24764-1a.

SLUŽEKNJO. Pridno. (poleg perice) starejša ženska družina. 3 pseb v stalno zaposlitev. Hrana in plača dobra. Slomškova ul. 31. zgor. nji zvonec. 24778-1a.

DEKLE. Ki otruha, iščem. Delov. ni čas. Hrana, plača, pogovori. Juvani. Zaloška 7-1. 24772-1a.

NATAKARICO. S 1. oktobrom. Sv. Jakoba trg 5. 24861-1a.

VAJENKO. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.

VAJENKE. Za damsko frizersko stroko sprejem takoj ali pozneje. Rep. frizer. Gle daljša št. 24556-4a.